

अग्रागलेख

खरीखरी..

दीपा, दीपा दीपत्कार !

आपल्या देशात सर्वाधिक श्रद्धेचा, सर्वाधिक चर्चेचा, सर्वाधिक खाऊ गिरीचा, सर्वाधिक पर्यटनाचा, सर्वाधिक प्रेम-संदेशांचा तसेच सर्वाधिक शुभ संदेशांचा वगैरे वगैरे सर्वाधिक लोकप्रिय असलेला दीपावलीचा दिवस आज उगवला आहे. ज्या लोकांचे वय पन्नाशीच्या पुढे आहे. त्यांच्या मनात तेव्हाची दिवाळी आणि आताची दिवाळी या मधला फरक पटकन लक्षात येतो कारण पूर्वी पोस्टाच्या माध्यमातून आपल्या जवळच्या नातलगंना, मित्र-मैत्रिणींना आणि आसेष्टंना नवसंदेश जात असत. त्यामध्ये प्रेमाचा ओलावा आणि नात्याची जवळीक दिसून येत असे. आता मोबाईल नावाचा हा प्राणी आपल्याकडे आला आणि आपसातील प्रेमाचा ओलावा गलितगार झाला. आपल्या मोबाईल मध्ये जेवढे काही क्रमांक सेव्ह असतील त्या सर्वांना एका झटक्यात कचकन दिवाळीच्या शुभेच्छा पोहोचतात. अनेक प्रियजन हे संदेश वाचण्याचे कष्टही घेत नाहीत, हा बहुधा सर्वांचा अनुभव असावा. पूर्वी दुकानात जाऊन शुभेच्छा संदेशाची पत्रे घेणे किंवा प्रेमपत्र घेणे, लिफाफ्यावर पत्ता लिहिणे त्यावर तिकीट लावणे आणि पोस्टाच्या पेटीत टाकणे एवढी मोठ आता कोण करणार आहे. पूर्वीच्या काळी घरात दिवाळी करता जे पदार्थ बनवायचे त्यामुळे दिवाळीच्या आधीच चार-आठ दिवस तेला, तुपाचा घमघमाट आणि त्याच्या स्वादाचा सुगंध आपल्या नाकाला प्रसन्न करून जात होता. आता सुगंध उडून गेला आणि अचानक हलदीराम आणि जल्दीराम यांच्याकडे त्यांचे डबे विकत घेण्यासाठी रांगा लागू लागलेल्या आहेत. दिवाळी साजरी करण्याची जुनी कल्पना आणि आताची कल्पना यामध्ये जमीन अस्मानाचा फरक आहे. पूर्वी दिवाळी म्हटली की प्रत्येक मराठी माणसाचा घरात किमान दोन ते चार वाचनासाठी दिवाळी अंक दिसायचे. आताही दिवाळी अंक प्रकाशित होतात, अगदी शेकड्यांनी प्रकाशित होतात. पण त्या दिवाळी अंकांमध्ये पूर्वीच्या दिवाळी अंकांचा जो दारा आणि तसे लेखक का दिसत नाहीत, हा प्रश्न खरं तर कोणीच विचारू नये. खरे म्हणजे दिवाळी हा प्रकाशाचा उत्सव आहे कारण अमावस्येच्या रात्री दिव्यांची रोषणाई करून आपण लक्ष्मीला आमंत्रित करतो. ते पूर्वीचे स्वरूप आता विजेच्या दिव्यांच्या झगमगटामध्ये लोप पावत चाललेले आहे. बिचारा एकुलता एक दिवा विजेच्या त्या अनेक दिव्यांच्या लखलखाटामध्ये ओशाळल्यासारख जळत असतो. त्याच्या आजूबाजूला विजेचा जो काही प्रकाश आणि इतका झगझगाट असतो की त्याला पाहून, मंद तेलगंध प्रसवणारा दिवा ओशाळला नाही तरच नवल ! मग आता हे दिवे भविष्यात किती काळ जिवंत राहतील, हाही अभ्यासाचा विषय आहे. दिवाळीच्या सुट्टीमध्ये मामाच्या गावात जाऊन मस्त मजा करण्याचे दिवस बालकांच्या दहा ते पंधरा किलो दसराच्या नको असणाऱ्या औष्याच्या वजनात विरून गेलेले आहेत. काही वर्ष मामा, काका, भाऊ व बहीण तरी आहेत. पुढच्या पिढीला ही नाती होतील असे सांगवे लागेल. जाऊ द्या, दिवाळीच्या दिवशी मस्त मज्जा करा, विकत आणलेला फराळ आणि मिठाई खा आणि दिवाळी साजरी करा. असे सर्व काही असले तरी दिव्याचा दीपत्कार यापुढेही भावनाशील माणसाला निश्चितच दिव्याचाच जाणीव देऊन जाईल, यात शंका नाही त्यासाठीच सर्वांना दिवाळीच्या शुभेच्छा....!!!

Shyam
nagpurpost@gmail.com
Mob. No. 9922970023

आयएनएस विक्रांतवर मोदींची दिवाळी

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २० : पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी सोमवारी गोव्यात आयएनएस विक्रांतवरील नौसैनिकांसोबत दिवाळी साजरी केली. पंतप्रधानांनी सैनिकांसोबत दिवाळी साजरी करण्याची ही १२वी वेळ आहे.

पंतप्रधान मोदी म्हणाले, मी कालपासून तुमच्यामध्ये आहे. तुमच्या प्रत्येकाकडून मी काहीतरी शिकलो आहे, मला काहीतरी कळले आहे. खोल समुद्रातील रात्र आणि सूर्योदयाने माझी दिवाळी अनेक प्रकारे खास बनवली आहे.

२०१४ पूर्वी, देशभरातील १२५ जिल्हे माओवादाच्या हिंसाचारांना प्रभावित होते. दहा वर्षांच्या कठोर परिश्रमानंतर, ही संख्या कमी करत आहेत.

मोदी म्हणाले, आपल्या नौदलाने परदेशात अडकलेल्या लोकांना परत आणण्यासाठी मोहिमा सुरू केल्या. तुमच्या शौर्य आणि धाडसामुळे जगभरातील भारतीयांचा आत्मविश्वास बळकट झाला आहे. आपल्या सशस्त्र दलांनी जमिनीवर, समुद्रात आणि हवेत, प्रत्येक परिस्थितीत अत्यंत संवेदनशीलतेने सेवा दिली आहे.

मोदी पुढे म्हणाले, आज मी भारतीय तटरक्षक दलाचेही कोतुक करतो. ते नौदलाशी समन्वय साधून दिवसरात्र तैनात राहतात. आपल्या सशस्त्र दलांच्या धाडसामुळे देशाने एक मोठी कामगिरी केली आहे.

तुमची तपस्या, तुमची भक्ती, तुमचे समर्पण इतके उच्च आहे की मी ते जगू शकलो नाही, पण मला ते नक्कीच कळले.

गेल्या वर्षी पंतप्रधानांनी गुजरातमधील कच्छला भेट दिली होती, जिथे त्यांनी बीएसएफ, लष्कर, नौदल आणि हवाई दलातील सैनिकांना मिठाई वाटली होती. गेल्या ११ वर्षांत, पंतप्रधानांनी दिवाळीसाठी जम्मू आणि काश्मीरला जास्त चार वेळा भेट दिली आहे. आज, देश नक्षलवादी दहशतीपासून मुक्त होण्याच्या मार्गावर आहे.

२०१४ पूर्वी, देशभरातील १२५ जिल्हे माओवादाच्या हिंसाचारांना प्रभावित होते. दहा वर्षांच्या कठोर परिश्रमानंतर, ही संख्या कमी करत आहेत.

मोदी म्हणाले, आज मी भारतीय तटरक्षक दलाचेही कोतुक करतो. ते नौदलाशी समन्वय साधून दिवसरात्र तैनात राहतात. आपल्या सशस्त्र दलांच्या धाडसामुळे देशाने एक मोठी कामगिरी केली आहे.

शेतकऱ्यांसाठी आनंदाची बातमी

केंद्र सरकारकडून मदतीच्या दुसऱ्या हप्त्याची घोषणा

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २० : मान्सून काळात परतीच्या पावसादरम्यान मराठवाडा आणि सोलापूर भागात शेतकऱ्यांचे शेतीचे पुराने मोठे नुकसान झाले होते.

या नुकसानीपोटी राज्य सरकारने २२१५ कोटीची मदत जाहीर केली होती. आता केंद्र सरकारने राज्य सरकारला शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्यासाठी एनडीआरएफचा दुसरा अग्रिम हप्ता म्हणून आणखी १५६६.४० कोटी रुपये महाराष्ट्रासाठी मंजूर केले आहेत.

त्यामुळे शेतकऱ्यांना दिलासा मिळणार आहे. या मदतीबद्दल मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी आणि केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांचे आभार मानले आहेत.

केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांनी महाराष्ट्र सरकार आणि कर्नाटक सरकारला एसडीआरएफच्या केंद्रीय हिश्यांचा दुसरा हप्ता म्हणून ११५०.८० कोटी रुपये मंजूर केले असून त्यातील कर्नाटकासाठी ३८४.४० कोटी रुपये आणि महाराष्ट्रासाठी १५६६.४० कोटी रुपये मंजूर केले आहेत.

केंद्रीय गृहमंत्री आणि सहकार मंत्री अमित शाह यांनी या वषासाठी महाराष्ट्र आणि कर्नाटक सरकारांना एसडीआरएफच्या केंद्रीय हिश्यांचा दुसरा हप्ता म्हणून ही रक्कम मंजूर करण्यास मान्यता दिली आहे.

कृष्णाजी सागर पर्यटन केंद्र

सर्व नागरिकांना तर्फे दिवाळी निमित्त हार्दिक शुभेच्छा..!

उपलब्ध सुविधा

- * बोटिंग स्पीड / पायडल * बॉटर पार्क / रेन डान्सिंग
- * स्विमिंग पूल बिंग साइड * मिनी माऊस जम्पिंग * प्रीडी शो
- * मिनी ट्रेन * अँडव्हेचर पार्क * मोगली गार्डन * रिसॉर्ट एसी अँड नॉन एसी रुम * सभागृह * निरनरन्स गार्डन
- * प्री-बॅरिंग शूटसाठी पॉईंट * कॅन्डीन व जेवणाची सुविधा
- * लहान मुलांची इलेक्ट्रिक कार * घोडा सवारी
- * भूत बंगला (Coming Soon)

सहली करिता एकमेव आकर्षक स्थळ

अमरावती जिल्ह्यातील प्रसिद्ध निसर्गरम्य, प्रेक्षणीय असे पर्यटन स्थळ **मालखेड तलाव**

तर कृष्णाजी सागर (मालखेड तलाव) पर्यटन स्थळाला एकदा अवश्य भेट द्या

पत्ता - चांदूर रेल्वे ते अमरावती रोडवर
बासलापूर फाट्यावरून १.५ कि. मी. - चिरोडी वरून - ८ कि.मी. अंतरावर

सर्व नागरिकांना दीपावलीच्या हार्दिक शुभेच्छा

शुभेसुक

श्री. सुनील मदनराव गावडे (सभापती)

श्री. श्रीकृष्ण भानुदास कराळे (उपसभापती)

श्री. सु. स. कोकाटे (सचिव)

कर्मचारी, कृषी उत्पन्न बाजार समिती, दर्यापूर

सुटीची सूचना

विजयादशमीनिमित्त गुरूवार दि. २ ऑक्टोबर २०२५ रोजी महासागर कार्यालयास सुटी असल्याने शुक्रवार दि. ३ ऑक्टोबर २०२५ चा अंक प्रकाशित होणार नाही. सर्व संबंधितांनी नोंद घ्यावी.

■ व्यवस्थापक

माजी अर्थमंत्री महादेवराव शिवणकर यांचे निधन

■ महासागर प्रतिनिधी नागपूर, दि. २० : भाजपचे ज्येष्ठ नेते आणि माजी मंत्री प्रा. महादेव शिवणकर यांचे आज सकाळी ८ वाजता वृद्धापकाळाने निधन झाले. ते ८५ वर्षाचे होते.

महादेव शिवणकर हे संघाचे निष्ठावान स्वयंसेवक, अभ्यासू अर्थतज्ज्ञ, आणि अभ्यासपूर्ण भाषणासाठी प्रसिद्ध नेते म्हणून ओळखले जायचे. त्यांनी जलसंपदा, वित्त आणि नियोजन मंत्री, विधानसभा सदस्य, तसेच लोकसभेचे खासदार म्हणून प्रदीर्घ आणि प्रभावी राजकीय कारकीर्द गाजवली. गोंदिया जिल्हा निर्मितीमध्ये त्यांचे मोठे योगदान राहिले आहे.

महादेवराव शिवणकर यांचा जन्म ७ एप्रिल १९४० रोजी गोंदिया जिल्ह्यातील आमगाव येथे झाला. त्यांनी गोंदिया जिल्ह्यातील आमगाव विधानसभा मतदारसंघाचे अनेकवेळा प्रतिनिधित्व केले. ते १९७८, १९८०, १९८५, १९९५ आणि १९९९ या निवडणुकांमध्ये आमदार म्हणून निवडून आले होते. १९९५ ते १९९७ मध्ये जलसंपदा मंत्री आणि १९९७ ते १९९९ मध्ये वित्तमंत्री म्हणून काम केले. शिवणकर हे गोंदिया जिल्हा निर्मितीचे शिल्पकार ठरले होते.

श्री. व्यंकटेश बालाजी स्कूल, मुर्तिजापूर

तर्फे सर्व विद्यार्थी व पालक यांना दीपावलीच्या हार्दिक शुभेच्छा

शुभेच्छूक

आमचे आधारस्तंभ स्व. प्रा. ज्ञानेश्वर ढेरे

अध्यक्ष प्रा. अवधुत ढेरे

उपाध्यक्ष प्रा. कुमूद दुबे

कोषाध्यक्ष प्रा. राजेंद्र ताठे

सचिव सौ. राजश्री गोळे

मुख्याध्यापक सौ. सारिका कडू

बापू, यदा कदाचित स्वर्गातून तुम्ही पृथ्वीवर आलात, तर आम्हाला सगळ्यांना तुम्ही माफ कराच. कारण तुमचं नाव घेण्याची ज्यांची लायकी नाही, त्यांनी उठावं आणि तुमच्याबद्दल काहीही बोलवं. त्यामुळे आम्हालाच आमची लाज वाटते. मूर्खांच्या सानिध्यात राहणाऱ्यांना मूर्खच म्हटलं जातं, मग गाढवाच्या सानिध्यात राहणाऱ्यांना काय म्हणणार? सरकार मुझसे डरती है, दाऊद इब्राहिम मुझसे डरता है, असा दावा करणारा कुणीतरी विद्वान (?) सरकारच्या आशीर्वादाने काहीही बोलतो आणि सरकार त्याला संरक्षण देते, हेच या जनतेचं दुर्भाग्य समजावे लागेल. मी ह्याएन्काऊंटर होण्याच्या टप्प्यावर होतो, असं म्हणणाऱ्याचा खरोखरच 'एन्काऊंटर' झाला असता, तर आज महात्मा गांधीबद्दल इतके वाईट उद्गार कोणी काढलेच नसते. स्वतःचा डीएनए डाकूच्या खानदानीतला असताना व त्याची कडवुली खुलेआम दिल्यानंतर इतरांचा डीएनए तपासायची या विद्वानाला गरजच काय? महात्मा गांधींची हत्या करणाऱ्या नथुराम गोडसे, धर्मवीर आनंद दिघे व एकनाथ शिंदे यांचा डीएनए सारखाच असल्याचा दावा उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांना मान्य आहे का? हे त्यांनी एकदा तरी जाहीर करावे. तसं जर नसेल तर कायद्याचं अगाध ज्ञान (?) असलेल्या गुणरज सदावर्ते नामक वैचारिक कफलकाला सरकार म्हणून शिंदे काय सजा देणार? कुणाची तुलना कुणाबरोबर करावी याची जर अवकल नसेल तर सरकारने देखील अशा वैचारिक देवळखोरांना का सांभाळवे? जो माणूस महात्मा गांधींच्या खुन्याला 'पंडित' उपाधी लावून बोलतो, ते भाजपला, संघाला मान्य जरी असले तरी एकनाथ शिंदेंना ते कसे काय मान्य आहे? त्याचा खुलासा त्यांनी केला नाही तर शिंदेंची सेना भाजपमध्ये विलीन करायला काहीही हरकत नाही.स्वर्गवासी आनंद दिघे नथुराम गोडसेला मानत होते. उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे आनंद दिघे यांना मानतात. याचाच अर्थ या तिघांचाही डीएनए सारखाच आहे, असा दावा गुणरज सदावर्ते करतात. पण हा दावा शिंदेंनी अद्यापही खोडलेला नाही. नथुराम गोडसेंना मानणाऱ्या आनंद दिघेचा आणि एकनाथ शिंदेंचा डीएनए एक असल्याचे सदावर्ते म्हणाले, तरीही कुणीच काहीही प्रतिक्रिया द्यायची नाही? महात्मा गांधींची हत्या करणाऱ्या व्यक्तीला पंडित असं ते कसं म्हणू शकता? पण याबाबत जेव्हा या सदावर्तेना विचारण्यात येते, त्यावेळी त्यांच्याकडून आलेली उत्तरे डोक्याला हात लावणारीच असतात. दुर्लक्ष करावे तर समाजामध्ये चुकीचा संदेश जातो. त्यामुळे सरकारनेच एकदा या महाशयांचा योग्य तो 'बंदोबस्त' केला तर बरे होईल असे वाटते. अन्यथा अशा लोकांचा बंदोबस्त करणारी यंत्रणा समाजामध्ये असतेच. पण कुणीही कायदा हातात घेऊ नये अशी भूमिका सरकारची असते. एका बाजूला डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे नाव घ्यायचे व दुसऱ्या बाजूला त्यांच्याच विचारांना तिलांजली द्यायची, असा वक्रील सरकारी आश्रयाने समाजामध्ये दुहेरी माजवतो. पण सरकार काही करत नाही याचे शल्य जनतेमध्ये मात्र पोहोचले आहे.

बापू, आम्हाला माफ करा ल ना?

गुणरज सदावर्ते हे महाराष्ट्रातील विधित्त आहेत. महाराष्ट्र शासनाने २०१८ साली मराठा समाजाला सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास प्रवर्गातर्गत आरक्षण दिले होते.

मात्र मराठ्यांना दिलेले आरक्षण हे अस्वैधानिक असल्याची याचिका त्यांनी सर्वोच्च न्यायालयात यशस्वीपणे लढवली. तेव्हापासून ते प्रकाश झोतात आले. अर्थात ही सर्व कामे त्यांच्याकडून करून घेतली जातात, त्याबद्दल सर्व माहिती मराठा आंदोलकांकडे आहे. सदावर्ते यांना पुढे करून अनेकांची बदनामीची मोहीम देखील सुरू झाली आहे.

परंतु ताळतंत्र नसलेल्या सदावर्तेकडून एक दिवस महाराष्ट्रात उद्रेक झाल्याशिवाय राहणार नाही असे बोलले जाते. भारतीय राज्यघटनेवर पीएच.डी केलेले सदावर्ते ज्या पद्धतीने वर्तन करतात, त्यावरून त्या पीएच.डी बदलही चर्चा सुरू झाली आहे. मराठवाड्यातील रमेश पाटील नावाचा एका कार्यकर्त्याने सदावर्तेना त्यांच्याच भाषेत दिलेली उत्तरे समाज माध्यमांमध्ये सतत पसरत असतात. त्यावेळी जो काही संवाद आहे तो ऐकल्यावर सदावर्तेचं 'स्टॅटड' लक्षात येते.

महात्मा गांधी बदल सतत गरज ओकणाऱ्या सदावर्तेकडून नथुराम गोडसे यांचे सतत कौतुक केले जाते. त्यामुळे एका विशिष्ट वर्गाचं ते लाडके बनले गेले आहे. परंतु त्यांच्या संगतीत असणाऱ्यांवर कधीही बुमरँग होऊ शकते असे

त्यांचे वर्तन असते. मुंबई एसटी बँकेच्या संचालक मंडळच्या बैठकीत काही दिवसांपूर्वी झालेल्या गोंधळांनंतर विकल गुणरज सदावर्ते वादाच्या भोवऱ्यात सापडले होते. सदावर्ते आणि मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या शिवसेना गटातील कार्यकर्त्यांमध्ये झालेल्या वादाचे व्हिडीओ सोशल मीडियावर व्हायरल झाल्यानंतर आता सदावर्ते यांनी महात्मा गांधी, नथुराम गोडसे, एकनाथ शिंदे व आनंद दिघे यांच्याबाबत वादग्रस्त विधान केले आहे.

(कालच्या अंकावरून पुढे)

पाय दुखावला पण हात तर काम करू शकतात ना! म्हणून रामय्याने घरात रोप लावायचं काम चालू ठेवलं. त्याचं काम अजिबात थांबलं नाही. एका व्यक्तीने आपल्या मुलाच्या लग्नाच्या निमित्ताने रामय्यांच्या कामासाठी मदत म्हणून ५००० रुपये देणगी स्वरूपात दिले. तर तेही रामय्याने वृक्ष लागवडीच्या कामात खर्च केले. नसा-नसात निसर्ग प्रेम राखायला शिकवा. म्हणजे मुले मोठी झाल्यानंतर त्यांना त्याच झाडाची गोड फळे चाखता येतील. त्यातला आनंद काही वेगळ्याच असेल. आज जी लहान मुलं आहेत तीच उद्याचे नागरिक होणार आहेत. मग लहानपणीच त्यांना निसर्गाचें ज्ञान द्या म्हणजे मोठेपणी त्यांना आनंद मिळेल. निसर्गाबद्दल प्रेम वाटेल.

ते म्हणाले होते, मी सरकारलाच सांगणार आहे की तुम्ही सरकारी जमिनीत रक्तचंदनाची झाडे लावून ती मोठी झाल्यावर सरकारतर्फेच लिलावाच्या पद्धतीने विक्रा. म्हणजे तुम्हाला भरपूर पैसे मिळतील.

ही रामय्यांची सूचना सरकारने मान्य देखील केली. रामय्याची आपल्या कामावर निष्ठा आहे. त्यांनी केलेल्या कामाचे फळ आता सगळ्यांकडून त्यांना मिळायला लागले आहे. लोक आता त्यांच्या कामाची वाहवा करायला लागले आहेत. त्यांना आपोआपच नावलौकिक मिळायला लागला आहे.

काही राज्यस्तरीय सरकारी पुरस्कारांसाठी त्यांना २०१७ साली भारत सरकारकडून पद्मश्री पुरस्कार ही मिळाला आहे.प्रसिद्धीची अपा नसलेल्या, धनाची लालसा नसलेल्या, पण निसर्गाची समजूदी सतत वाढत राहो या उत्कट इच्छेने काम करणाऱ्या या अवलीयाला शतशः प्रणाम..!

एक कोटी झाडे लावणाऱ्या हिरोची कहाणी!

उत्तरार्ध

कार्तिक शुक्ल द्वितीयेला भाऊबीज साजरी केली जाते. भाऊबहिणींच्या प्रेमळ, निर्मळ नात्याचे प्रतीक म्हणजे भाऊबीज!

या दिवशी मृत्यूची देवता यम आपल्या बहीण यमुना हिच्या घरी जेवायला गेला; म्हणून या दिवसाला यमद्वितीया असेही म्हटले जाते. या दिवशी बहीण भावाला ओवाळते आणि त्याच्या दोघाऱ्यांसाठी प्रार्थना करते. भाऊ, बहिणीचे रक्षण करण्याचे वचन देतो. तसेच ओवाळणी म्हणून भेटवस्तू, कपडे, अलंकार देतो.

सहजच मनात विचार येतो की, अशा भेटवस्तूंसोबतच जर भावाने बहिणीला आजच्या काळानुसार आवश्यक असणारी ओवाळणी दिली, तर नक्कीच तिला त्याचा खरा लाभ होईल. कारण आजची स्थिती पाहता कोणतीही स्त्री सुरक्षित नाही. दररोज कुठे ना कुठे स्त्रियांवर बलात्कार, अत्याचार, एकतर्फी प्रेमातून होणारी हत्या अशा

: भाऊबीज : काळानुसार दिलेली ओवाळणी

वाचक लिहितात

अज हिंदू तरुणीवरील अजून एक संकट म्हणजे लव्ह जिहाद! लव्ह जिहादच्या जाळ्यात न अडकण्यासाठी धर्मशिक्षण देणे ही काळाची गरज आहे. या पार्श्वभूमीवर लव्ह जिहादविरुद्ध कायदा बनवावा याकरिता महाराष्ट्रात नवरात्रोत्सवाच्या काळात हिंदू जनजागृती समितीने स्वाक्षरी अभियान चालवले. हा अतिशय स्तुत्य उपक्रम होता, ज्याद्वारे व्यापक प्रमाणात समाजात जागृती निर्माण झाली. भाऊबीजेच्या निमित्ताने बहिणीला स्वसंरक्षणार्थ सिद्ध होण्यासाठी प्रोत्साहित व प्रशिक्षित करणे, हीच खऱ्या अर्थाने काळानुसार दिलेली ओवाळणी ठरेल!

■ अॅड. सौ. वैशाली परांजपे, नागपूर.

लक्ष्मीपूजनाचे महत्व

लक्ष्मीपूजनाच्या दिवशी वर्षभरातील जमाखर्चाचा हिशोब केला जातो. वर्षभरातील हा जमाखर्चाचा हिशोब लक्ष्मीसमोर ठेवायचा असतो. आपल्या वर्षभरातील जमाखर्चाचा लक्ष्मीसमोर ठेवून प्रार्थना करायची असते की, हे माते तुझ्या कृपेने आणि आशीर्वादाने मिळालेल्या या धनाचा उपयोग आमच्याकडून सत्काऱ्यांनी आणि ईश्वरीकाऱ्यांसाठी होऊ देत. आम्ही जो हिशोब तुज्यासमोर ठेवत आहोत त्याला तुझी संमती असू देत. आम्ही तुज्यापासून काहीही लपवून ठेवू शकत नाही. आम्ही जर तुझा योग्य वापर केला नाही तर तू आमच्या जवळून निघून जाशील. याची जाणीव सतत आम्हाला राहू देत. लक्ष्मीदेवीला अशा प्रकारची प्रार्थना केल्यामुळे आपल्यामधील कर्तपणाची भावना नष्ट होते आपल्याकडे असलेल्या धनामुळे आपल्याला त्याचा उत्पन्न किंवा गर्व न होता आपल्यामध्ये विनयशीलता येते.

■ शंकर पवार, सातारा.

आ दीपोत्सव स्नेहपूर्ण आनंदाचा !

खिशात दमडी असल्याशिवाय काही घेण्याची हिम्मत नव्हती. आपण जाणीवपूर्वक रांगोळी पासून तर तोरण, दिवे, झाडू पर्यंत प्रत्येक गोष्ट ही ऑनलाईन खरेदीतून विकतघेतो आपल्या आसपासची काही मंडळी छोट्या छोट्या घरगुती वापरातील गोष्टी फुटपाथ वर विक्रीसाठी बसून सकाळ पासून तर सायंकाळ पर्यंत दोन पैसे कमवून दोन वेळेचे पोट भरण्यासाठी धडपड करीत असतात त्यांना काही श्रीमंत होण्याची ओढ नसते फक्त मिळालेली मिळकत व धडपड ही जगण्याचा उद्देश असतो

आता ह्या धावपळीच्या जीवनात वेळेअभावी घरातील साफसफाई ही कामवाली बाई पासून सुरू होऊनकत्या घराची मालकीण ऑनलाईन शॉपिंगच्या प्लॅटफॉर्मवर खरेदी साठी आपला नसणारा वेळ ह्या मोबाईलवर घालवून ऑफरच्या विळख्यात फसलेली असते.

घरात पूर्वी दिवाळी साठी खास घरगुती उटणे तयार करणारी मंडळी आता ऑनलाईन बाजार खरेदी करून घेतात कपडे दिवे, किराणा, सजावट साहित्य, फराळ हे सर्व ऑनलाईन खरेदी करणारे आपण सर्व कधी काळी प्रत्येकाच्या आवडी निवडीप्रमाणे चव जपणारे घरगुती पदार्थ तयार करून प्रेमाने एकमेकांच्या घरी देवाणघेवाण करून आनंदाचा फराळ वर्षभराच्या स्नेहासाठी पुरेसा असतो तोही आता बाजारातील मिठाईच्या बॉक्स ने दुरावला आहे

उमेश ज्ञानेश्वर ईखे कृष्ण विहार, नागपूर 9518571138 ikhe.soil@gmail.com

करतांना कुठल्याही मर्यादा न पाळता वस्तु विकत घेऊन स्थानिक विक्रेते छोटे दुकानदार यांना डावलून आपला उद्देश सार्थ जरी करित असलो तरी सामाजिक विषमता निर्माण होत आहे.

दिवाळी प्रकाशपर्व साजरे करताना वर्षभरात जोडलेली माणसं मग रोजचा भाजीवाला पासून तर कचरेवाला पर्यंत, दुकानदार, सहकारी, मित्र, नातेवाईक यांच्य पर्यंत स्नेह वाढविणारा आनंदाचे , प्रेमाचे, सहयोगाचे नाते जोळसणारा खरा आनंद उत्सव आहे.

दिवाळी साजरा करणारा संकल्प :- घरगुती सजावट साहित्य हे फुटपाथवर बसणाऱ्या

छोट्या विक्रेत्याकडून घ्यावीत . आनंदाचा दीप तळागाळातील गरजू लोकांसोबत लावून त्यांना प्रेमाचा सहवास, फराळ, गरजेच्या वस्तु देऊन साजरा करूया.

एक दिवा हा आपल्या अवतीभवती असणाऱ्या अनाथ अपंग, आश्रमात, वृद्धाश्रम येथे भेट देऊन मदतीचा नंदादीप लावून उजळूया.

फटके फोडण्यापेक्षा त्या पैशात गरजू लोकांना मदत करून आनंद प्रकाशित करा.

फराळ विकत घेतांना गृह उद्योग यांच्या कडून घ्यावा म्हणजे बचतगट, यांचे सक्षमीकरण होईल व जगण्याची उमेद निर्माण होईल इथे ऑफरचा खेळ नसला तरी पैसे कमविण्यासाठी आपण त्यांना ऑफर देऊ शकू.

जुनी कपडे ,साहित्य, पुस्तके हे रद्दीत विकल्या पेक्षा गरजू होतकरू, लोकांना मोफत द्या.

मातीचे दिवे, कागदी आकाश कंदील हे सर्व स्थानिक बाजारातील लहान विक्रेते यांच्या कडून घेतांना अपंग व्यक्तीच्या कडून खरेदीला प्राधान्य द्या खरेदी मॉल शॉपिंग प्लॅटफॉर्म वरून करण्याऐवजी विविध दुकानातून माल घेऊन त्यांच्या हातांना काम द्यावे.

लख्ख प्रकाश करतांना एक तरी दिवा अंधकार असणाऱ्या जागेवर लाऊन आशेचा किरण प्रज्वलित करा.

सफाई कर्मी, घरातील कामवाली ,गाई यांनाही आपल्या आनंदात सामाहून घ्या त्यांना या निमित्ताने यथाशक्ती भेटवस्तू, मदत, सन्मान देऊन आनंद द्विगुणीत करा.

ह्याच खर्चाचा उधळपट्टी न करता ती पुंजी भविष्यातील नियोजनासाठी ठेवा .

विविध दुकानातून वस्तु खरेदी करताना भाव न करता फुटपाथवर बसणारी मंडळींच्या आनंदाचे भागीदार व्हा.

दोन शब्द प्रेमाचे अन आपुलकीचे देणे हेही प्रकाशमय पवाची नांदीच आहे.

दिपपर्व साजरा करताना कुणाला न दुखवता, प्रत्येकाला आपल्या आनंदात सामील करा म्हणजेच खरा स्नेहपूर्ण दीपोत्सव! शुभ दीपावली!

सणासुदीच्या काळात, किंवा रोजचा स्वयंपाक बनवण्यासाठी देखील एक गोष्ट आहे ज्याशिवाय जेवण तयार होऊ शकत नाही. ते म्हणजे तेल. भाजी बनवण्यासाठी, काही तळण्यासाठी तेल हे लागतेच.

बहुतेक घरांमध्ये स्वयंपाकासाठी मोहरीचे तेल किंवा रिफाईंड डालडा तेल वापरले जाते. तथापि, हे आरोग्यासाठी खूप हानिकारक मानले जाते. मग आरोग्यासाठी चांगले असणारे स्वयंपाकाचे तेल कोणते जे कोणताही विपरीत परिणाम करत नाही. या तेलामध्ये बनवलेले अन्न खाल्ल्याने तुमचे हृदय आणि मनही निरोगी राहील आणि वजन वाढण्यासाठी प्रतिबंध होईल. स्वयंपाकासाठी कोणते तेल वापरले पाहिजेत हे जाणून घेऊयात.

प्रसिद्ध सॅन्ट्रॉपेट्रोलॉजिस्टांच्या म्हणण्यानुसार तुम्ही योग्य स्वयंपाक तेल निवडले तर तुमच्या आरोग्याचे कधीही नुकसान होणार नाही. खरं तर, ते तुमचे आरोग्य सुधारेल आणि तुम्हाला तंदुरुस्त ठेवेल. **नारळाचे तेल** : आपण वर्णानुसार नारळाचे तेल वापरत आहोत, पण तुम्ही कधी ते स्वयंपाकासाठी वापरले

स्वयंपाक करताना कोणते तेल वापरणे आरोग्यासाठी चांगले?

आहे का? या तेलात बनवलेले अन्न लवकर खराब होत नाही किंवा जाळत नाही. ते कमी तेलकट देखील मानले जाते. नारळाचे तेल शरीराला ऊर्जा प्रदान करते. **शेंगदाणा तेल** : स्वयंपाकासाठी शेंगदाण्याचे तेल देखील वापरू शकता. शेंगदाण्याच्या तेलात आरोग्यासाठी उपयुक्त असे अनेक पोषक घटक नक्की मिळतात.

नाही. **तूप** : शतकानुशतके भारतीय स्वयंपाकघरांमध्ये तूप वापरले जात आहे. तथापि, तूप महान आहे, म्हणून लोक बहुतेकदा तेल किंवा रिफाईंड तेलाचा वापर करतात. तुम्ही तूप वापरून देखील स्वयंपाक करू शकता. पण नक्कीच प्रमाणातच वापर करा. **एवोकोडो तेल** : अँडोकोडो तेल हे देखील सर्वोत्तम तेल मानले जाते. अँडोकोडो तेलाला सुगंध असतो आणि त्यात तयार केलेले पदार्थ चांगले टिकतात .तसेच त्यात तळलेले पदार्थ खाल्ल्याने त्रास होत नाही

दरम्यान या तेलापैकी कोणतेही तेल वापरत असाल तरी ते प्रमाणातच वापर करा. कारण कोणतीही गोष्ट अतिप्रमाणात खाणे हानिकारकच असते. त्यामुळे प्रमाणात वापर केल्यास त्याचे आरोग्याला फायदे

अश्वीकायन प्रा. अशोक सारडा मेहकर (१४२१३१४३१९)

दीपोत्सव...!

मानवतेप्रती हृदयात द्वावी संवेदनांची निर्मिती तर भुतलावर नांदेल भौ सुख समृद्धी शांती..

अज्ञानच तर आहे मानवी समस्यांचे मुळ दिपोत्सवाने द्वावा त्याचा विनाश समुळ ...

अडल्या नडलेल्याच्या जो येतो कामी त्यावर कृपा करते माता महालक्ष्मी ..

दिवाळी संदर्भात असलेल्या गमतीदार माहितीने पुराणात तसेच इतिहासात आपले स्थान निर्माण केले आहे. म्हणूनच हा सण एखाद्या विशिष्ट समूहाचा न राहता संपूर्ण राष्ट्राचा बनला आहे. दिवाळीविषयी काही रंगतदार व गमतीदार माहिती खालीलप्रमाणे:-

प्रभू राम रावणाचा पराभव केल्यानंतर अयोध्येला परतताना असताना त्याच्या वाटेवर लोकांनी दिवे लावून स्वागत केल्याचे तेव्हायुगात सांगितले आहे.

♦ श्रीकृष्णाने अल्याचारी नरकासुराचा वध केल्यानंतर गोकुळवासियांनी आपला आनंद दिवे लावून व्यक्त केल्याची कथा प्रचलित आहे.

♦ देवीने महाकालीचे रूप धारण करून राक्षसांचा वध केला होता. त्याचा वध केल्यानंतरही महाकालीचा क्रोध कमी झाला नव्हता, तेव्हा भगवान शंकराने स्वतः देवीच्या चरणी लोटगंण घातले.

♦ शंकराच्या शरीर स्पर्शाने महाकालीचा क्रोध शांत झाला. त्याची आठवण म्हणून लक्ष्मीची पूजा केली जाते. या दिवशी तिच्या रौद्ररूपाची पूजा करण्याची प्रथा आहे.

♦ बळीराजाने आपल्या पराक्रमाच्या जोरावर जैलोक्यावर विजय मिळविला होता. या विजयाने भयभीत झालेल्या देवांनी भगवान केविष्णूची प्रार्थना केली. त्यांची प्रार्थना ऐकून विष्णूने वामन रूप धारण करून बळीराजाला तीन पायांना दान मागितले.

♦ विष्णूने तीन पायाने जैलोक्य घेतले.

♦ बळीच्या दानशूरपणामुळे प्रसन्न झालेल्या विष्णूने त्याला पाताळाचे राज्य देतून भू-लोकवासी त्याच्या आठवणीनिमित्त प्रत्येक वर्षी दिवाळी साजरी करतील असे आश्वासन दिले.

♦ शिखांचे सहावे गुरू हरगोविंदसिंह बादशाह जहांगीरच्या कैदेतून सुटून काळीकत अमावस्याच्या दिवशी अमृतसरला आले होते.

♦ दिवाळीच्या एक दिवस अगोदर म्हणजे चतुर्थीला श्रीकृष्णाने नरकासुराचा वध केला होता. यामुळे आनंद झालेल्या गोकुळवासियांनी सप्तम्या दिवशी अमावस्येला दिवे लावून आनंद साजरा केला होता.

♦ इसवी सन पूर्व ५०० वर्षांपूर्वी मोहेंजोदरो येथे सापडलेल्या अन्वेषणामध्ये एका मातीच्या मूर्तीनुसार त्याकाळी दिवाळी साजरी केली जात असल्याचे समजते. मूर्तीच्या दोन्ही बाजूला दिवे जळताना दिसून येत होते.

♦ इसवी सन पूर्व २५०० वर्षांपूर्वी गौतम बुद्धाच्या अनुयायांनी त्यांच्या स्वागतासाठी लाखाे दिवे लावून दिवाळी साजरी केली होती.

♦ सम्राट बिम्बार्मादित्याचा राज्याभिषेक दिवाळीच्या दिवशी

दिवाळी

पुराण आणि इतिहास

झाला होता. त्याच दिवशी दिवे लावून जनतेने आनंद साजरा केला होता.

♦ इसवी सन पूर्व चौथ्या शतकातील कौटिल्य अर्थशास्त्रानुसार कार्तिक अमावस्येच्या दिवशी मंदिरात आणि घाटावर (नदी किनारी) मांठचा

प्रमाणात दिवे लावले जात असल्याचे सांगितले आहे.

♦ अमृतसर येथील सुवर्णमंदिराचे बांधकाम दिवाळीच्या दिवशी सुरू झाले होते.

♦ जैन धर्माचे चोविसावे तीर्थंकर भगवान महावीर यांनी दिवाळीच्या दिवशीच बिहारमधील पावापुरी येथे आपल्या शरीराचा त्याग केला होता. 'महावीर संवत्' त्यांच्या दुसऱ्या दिवशी सुरू होते. त्यामुळे

दीपोत्सव म्हणजे आनंद, उत्साहाने साजरा करण्यात येणारा प्रकाशाचा उत्सव होय. दीपोत्सव हा केवळ उत्सव नसून उत्सवांचे स्नेहसंमेलन आहे. दिवाळी, नरकचतुर्थी, धनत्रयोदशी

लक्ष्मी पूजा लक्ष्मीला 'सुईला छेदल्या' परंतु, धनवंताला ख्रिश्चन धर्मातील म्ह नाहीत. त्यांच्या दृष्टीने देवाचे लाडके असतात. लक्ष्मीचंचल नाही आहे. पैसा या शक्तीच्या राक्षस बनू शकतो. लसाधन आहे असे मानण अद्यःपतन होते. परंतु, परमेश्वरी प्रसाद मानण आणि धृष्टीलाही पवि वापरलेल्या लक्ष्मीची आणि परमार्थासाठी वा आणि मनलक्ष्मी असे वापरलेली लक्ष्मी महाल

अनेक प्रांतांतील लोक याला नवीन वर्षाची सुरवात मानतात. प्राचीन जैन ग्रंथात दीपोत्सवाचे वर्णन आहे. महावीर निर्वाणामुळे जी अर्ंतज्योती कायमची विझून गेली होती, तिची कमतरता पूर्ण करण्यासाठी आपण बर्हिज्योतीचे प्रतीक म्हणून दिवे लावू या असे कल्पसुत्रात सांगितले आहे.

१३. पंजाबमध्ये जन्मलेल्या स्वामी रामतीर्थ आणि महाप्रयाण या दोघांचा जन्म दिवाळीच्या दिवशी झाला होता. त्यांनी दिवाळीच्या दिवशी गंगाकिनारी स्नान करताना 'ओम' म्हणून समाधी घेतली होती.

महावीर बसून येते. हत्ती और प्रतीक आहे. सांस्कृतिक कार्यात उदारपणे लक्ष वापर करणाऱ्यांजवळ पिढ्या पिढ्या ती राहते. त्याचे उदाहरण म्हणजे रघुवंश होय. ती शक्ती असल्यामुळे नेहमी चांगल्या लोकांच्या हातात राहिली पाहिजे. कारण तिचा चांगला उपयोग होऊ शकतो.

न र क च तु र्थी ल ।
महाकालीची पूजा केली जाते.
स्वतः च य ।

बलिप्रतिपदा
आणि भाऊबीज
या पाच सांस्कृतिक
पंचारधारा असलेल्या
चा उत्सव आहे.
धनत्रयोदशी म्हणजे
! भारतीय संस्कृतीत
त्वाचे स्थान आहे.
तिच्यातून उत् निघतो.
गर्म मिळत नाही. या
ला भारतीय सहमत
तातुन श्रीमंत लोकच

मनुष्याची वृत्ती चंचल
आधारे मनुष्य देव किंवा
केवळ उपभोगाचे
मनुष्याचे लवकरच
पूजा करून तिला
मनुष्य स्वतः पवित्र
नविनितो. वामभागाने
लक्ष्मी होते. स्वार्थ
लेल्या लक्ष्मीला वित्त
पातात. देवकार्यासाठी
नी असते.

प्रकाशोत्सव दीपावली

स्वार्थासाठी शक्ती खर्च करणारा दुर्वोधन, दुसऱ्याच्या चरणी शक्ती ठेवणारा कर्ण आणि देवकार्यात शक्तीचे हवन करणारा अर्जुन या महाभारतातील तीन पात्रांना महर्षी व्यासांनी उत्कृष्टपणे आपल्यासमोर मांडले आहे. नरकचतुर्थीला कालचतुर्थी असेही म्हणतात. त्यामागे अशी कथा आहे की, नरकासू नावाच्या राक्षसाने पृथ्वीवर अत्याचाराचे धैमान मांडले होते. त्याच्या अत्याचारापासून खियांचीदेखील सुटका झाली नव्हती. त्याने सोळा हजार खियांना बंदी करून ठेवले होते. तेव्हा भगवान श्रीकृष्णाने त्याचा वध करण्याचा विचार केला. श्रीकृष्णाच्या मदतीने सत्यभामेने नरकासूराचा वध करून खियांचा उद्धार केला. अमावस्येच्या त्या रात्री सर्व लोकांनी दिवे लावून आनंदोत्सव साजरा केला होता.

दिवाळी म्हणजे
वैश्यांचा चय।

(व्यापाऱ्यांच्या) हिशोब-वही पूजेचा दिवस! संपूर्ण वर्षाचे लेखा परिक्षण करण्याचा दिवस होय. या दिवशी मनुष्यानेही त्याच्या जीवनाचा लेखा-जोखा तयार केला पाहिजे. राग, द्वेष, मत्सर यांना दूर करून नवीन वर्षाच्या दिवशी प्रेम, श्रद्धा आणि उत्साह वाढविण्याचा प्रयत्न करावा.

बलिप्रतिपदा (पाडवा):

नवीन वर्षाला बलिप्रतिपदा असेही म्हटले जाते. वैदिक विचारांची उपेक्षा करून वर्णश्रम व्यवस्थेला उध्वस्त करणाऱ्या बळीचा विष्णूने पराभव केला होता. म्हणून त्याच्या स्मरणार्थ बलिप्रतिपदा साजरी केली जाते. बळी दानशूर राजा होता. या दिवशी त्याच्या आठवणींना उजाळा दिला जातो.

दिवाळीच्या दिवशी लक्ष्मीकडे पूज्य दृष्टीने पहावे. भाऊबीजेच्या दिवशी समस्त खियांकडे आई किंवा बहिणीच्या नजरेने पाहिले पाहिजे. स्त्री ही आदर्णीय आहे. मोह म्हणजे अंधकार! दीपोत्सव म्हणजे अज्ञान आणि मोहाच्या खोल अंधाराकडून ज्ञानाच्या प्रकाशाकडे प्रयाण करणे होय. दिवाळीला दिवे बाहेर जळतात. परंतु आपल्या मनात योग्य दीप प्रकट झाला पाहिजे. मनात अंधकार असल्यास बाहेर जळणारे दिवे निरर्थक ठरू शकतात. दीपक ज्ञानाचा प्रतीक आहे.

धनत्रयोदशी आणि धन्वंतरि जयंतीचे महत्त्व

आश्विन वद्य त्रयोदशी या तिथीला धनत्रयोदशी (धनत्रयोदशी) हा सण साजरा केला जातो. धनत्रयोदशीला जोडून पणार्या या सणाच्या निमित्ताने नवीन सुवर्णालंकार विकसित होण्याची प्रथा आहे. व्यापारीवर्ग आपल्या तिजोरीचे पूजनही याच दिवशी करतात. धनत्रयोदशी म्हणजे देवतांचा वैद्य धन्वंतरी देवता' यांची जन्मदी. या दिनाचे माहात्म्य या लेखातून जाणून घेऊया.

मावार्थ : ज्यामुळे आपल्या जीवनाचे पोषण सुरळीत चालू आहे, त्या धनानी या दिवशी पूजन करतात. येथे धन म्हणजे शुद्ध धनही. श्रीसूक्ताने वसु, जल, वायू, अग्नी आणि सूर्य यांना धनच म्हणले आहे. ज्या धनाला खरा अर्थ आहे, तीच धनही आहे। अन्यथा अलक्ष्मीमुळे अनर्थ होतो.

श्री लक्ष्मीदेवीचे पूजन केले जाते. या दिवशी ब्रह्मांडात श्री लक्ष्मीदेवीचे तत्त्व प्रक्षेपित होत असते. त्यामुळे जिवाला श्री लक्ष्मीदेवी आणि नारायण यांची कृपा संपादन करता येते. ती कृपा जिवाच्या भावावर टिकून राहाते. आताच्या काळात साधकांना शक्तीची आवश्यकता आहे, तसेच व्यावहारिक सुखापेक्षा जगणे आणि आयुष्य टिकवणे महत्वाचे आहे. त्यामुळे साधना करणाऱ्या जिवासाठी हा दिवस महापर्वणी समजला जातो. साधनेसाठी अनुकूला आणि ऐश्वर्य प्राप्त होण्यासाठी या दिवशी धनलक्ष्मीची पूजा करतात. वर्षभर योग्य मार्गाने धन कमवून वापरून

उत्पन्नाचा १६ भाग
धर्मकार्यासाठी अर्पण करावा.
महत्त्व : या दिवसाला
बोलीभाषेत धनतरेस असे
म्हटले जाते. या दिवशी
व्यापारी तिजोरीचे पूजन
करतात. व्यापारी वर्ष दिवाळी
ते दिवाळी असे असते. नव्या
वर्षाच्या हिशोबाच्या वहा या
दिवशीच आणून त्यांचे पूजन
करून वापरता आणल्या
जातात.
धनत्रयोदशीच्या दिवशी नवीन
सुवर्ण विकत घेण्याचा प्रघात
वर्षभर घरात धनलक्ष्मी वास
क लक्ष्मीपूजनाच्या वेळी
वयल्य (जमाखर्च) द्यायचा
ही धनत्रयोदशीपर्यंत शिगळ

राहिलेली सपत्ती प्रभुकार्यासाठी व्यय केल्यास सत्कार्यात धन व्यय झाल्यामुळे धनलक्ष्मी शेटपयंत लक्ष्मीरूपाने रहाते. धन म्हणजे पैसा. हा पैसा घामाचा, कष्टाचा, धवलांकिंत असलेला आणि वर्षभरात पै- पै करून जमा केलेला असावा. या पैशाचा न्यूनतम १/६ भाग प्रभुकार्यासाठी व्यय करावा, असे शास्त्र सांगते. पारत्यर गुरू पांडे महाराज

पूर्वी राजे वर्षाच्या शेवटी आपला खजिना सत्पात्री दान करून खाली करायचे. तेव्हा त्यांना धन्यता वाटायची. यामुळे जनता आणि राजा यांच्यातील संबंध हे कौटुंबिक स्वरूपाचे होते. राजाचा खजिना हा जनताच असून राजा त्याचा केवळ सांभाळ करणारा आहे. त्यामुळे जनता कदां देताना आडकाठी न करता देत असे. त्यामुळे साहजिकच परत खजिना भरत असे. सत्कार्यासाठी घनाचा विनियोग झाल्यामुळे आत्मबलवती वाढत असे.

જીવનાંતીલ અમુલ્ય તત્ત્વે...!

मुखी जीवनाची खरी गुरूकिल्ली म्हणजे आयुष्यात अमूल्य तत्वांचा अधिक वापर करणे होय. अतिशय महत्वाचा घटक म्हणजे आपली स्वतःची वेळ होय. जीवनात वेळे अभावी ही टिंगल अर्थिंहिना आहे. आपण स्वतः कोणत्याही तत्वाची कधीही टिंगल करू नये, हा स्वतःचा अनादर होईल. आपल्याला ध्येयपूर्ण, समाधानी जीवन जगावयाचे असेल तर वेळेचा आदर करणे महत्वाचे आहे हिच जीवनाची सफ़लता आपल्याला दिकविणे पडतेच आहे. आपण वेळेचे नियोजन व्यवस्थितरित्या केल्यास कधीही त्रास होणार नाही व कामे वेळेवर झाल्यास दुसरे कार्य होण्यास मार्ग सुकर होईल. हेच समाधानी व्यवस्थितकरण होय. वेळेवर कोणतेही कार्य केल्यास आपल्या स्वतःला वेगळेपण प्राप्त होतं. आयुष्यात एकदा वेळ गेली की, कधीही परत येत नसते. अर्थातच जीवन जगतांनी माणसाला वेळेचे भान असणे महत्वाचे नाही काय ?

प्रेम : आपण कोणतेही कामे करीत असाल तर आपण स्वतः आठवड्यातील, महिन्याची कामे कधी करायची ही आखणी महत्त्वाची आहे. या योजनाबद्ध आखणीमुळे आपण स्वतः कोणत्या उद्योगा केल्यास स्वतःची कामे त्रास न होता वेळेवर होतानातच हे मात्र खरे ! वेळेवर कामे केल्यास जीवनाला योग्य असला आकार, स्वतःचे व्यक्तिमत्त्वाचा विकास न्याहला सोयीस्तरपूर्ण वातावरण मिळतो व आनंद निर्माण होतो हे मानवी जीवनाचे खरे गुणधर्म होऊन येऊन. खऱ्या अर्थाने पाहू जाता क्षमता ही अफाट जरी असली तरीही आपण वेळेवर कार्य केल्यास हि क्षमता अप्रचलित कार्यक्षेत्रातील राहिल व आपल्याला जीवनात वेगळेपण अनुभवयाला मिळेल. पिवाय, आपण स्वतःच आयुष्याचा मालक बनू शकतो हेच आपल्याचे अमुल्य घटक आहे असे समजावे.

पैसे : जीवनात जगतांना आपण स्वतः कामाचीच साधना पाहून खर्च करणे महत्त्वाचे आहे. आपण आयुष्यात कुणाबरोबर स्पर्धा करता कामा नये, असे केल्यास स्वतःला पैसे पुरासेस होऊन निराशा येत असते. आपण विद्यार्थी दक्ष असतांना किंवा बाहेरगावी पिकत असतांना येणाऱ्या पैसाचे खर्च करण्याचे नियोजन केल्यास पैसे बरोबर पुरेल व परिवा सद्गत्यांना त्रास न होता पिझण पूणत्वाकडे जाऊन स्वतःला मदत होईल व आनंद मिळेल. पैसा खर्च कर्ताना कोणत्या कामाला किती पैसे खर्च करावे किंवा कोणते कार्य अगोदर करावे, याचे नियोजन करणे महत्त्वाचे असते, तेव्हा आपल्या जीवनात यशस्वी होण्यास अंधेक मदत होते. आपण आयुष्यात कर्ताना भविष्याची दूरदृष्टी ठेवून योग्य आखणी करणे यथार्थतेने खर्चाचे नियोजन केल्यास आपल्याला स्वतःला पुरासेस होईल व वेळेवर पैसे असल्यामुळे त्रास होणार नाही हे सामान्यांतुन पिकण्यासारखे आहे. पैसाची नियोजनबद्ध कामे केल्यास जीवनात अतिउत्तम, समाधान मिळाल्याशिवाय राहणार नाही याचे व्यक्तिगत अनुदाची दारे आपल्या स्वतःसाठी नेहमी उघडीच राहिल व त्यात समाधानाची ज्योत नेहमीच तेवत राहिल. जीवनात स्वतः कष्ट करून कामे केल्यास पैसा आपल्याजवळ अखेरपर्यंत टिकून राहिल. अन्यथा वाम मार्गाने किंवा कुणा व्यक्तीला देवून मिळविलेला पैसा आपल्याजवळ टिकुन राहिल नाही हे अनुभवाअंती सिध्द झालेले आहे हे मात्र खरे ! पैसाचे नियोजन

खाया अर्थाने सोयीस्तररित्या करणे अगत्याचे आहे. संयम : जीवनात, आपल्या वाईट काळात आपली किंमत कर्म करण्याचा प्रयत्न अनेकदा केला जातो, मात्र संयम राखला तर आपले अस्तित्त्व कोणकीच संकट, महत्त्वाचे नव्हते. त्यासाठी आपले आपल्या लयाला टिकविणे फार महत्त्वाचे आहे. कोणतीही गोष्ट करताना थोडाफार संयम राखल्यास मन:सारख्या गोष्टी होण्यास स्वतःलाच मदत होत असते व जीवनात आनंदनिर्माण होईल संयम बाळगणे हा आपला मानवी जीवन जगण्याचा सर्वोत्तम भाव असला पाहिजे. जीवनात संयम हा गुण व योजनाबद्ध सर्व कामां आखणी केल्यास स्वतः ला समाधान मिळेल. आपण निरर्थक गोष्टींना फार महत्त्व न देता किंवा सोयीस्कररित्या तिलाजल दिल्यास स्वतः नाराज व राहता संयम राखल्यास येणारे दिवस आनंदात राहतील. स्वतः आपण कार्यक्षम राहा, काही कामात वेळ पाळणे गरजेचे. कोणतेही कार्य मन राहून केल्यास यथासाठी संयम राखल्यास नवी उर्जा, नवी चेतना प्राप्त होऊन यथे संपादन होईल संयम हे आपल्या जीवनावर परिणाम साधणारी व आयुष्याला खाया अर्थाने आकार व उर्जा देणारी गोष्ट असुन त्याचा उपयोगात प्राधान्य देणे आवश्यक आहे. हे तत्त्वज्ञान जीवनात आनंदीत होण्याचे खरे मार्गदर्शक ठरू शकतात. चुक संयमानाही केवळ वाद टाळाव म्हणुन घेतलेली माघार हे संयमाच फार मोठे प्रतिक आहे.

विश्वास : कौतुक करणाऱ्या शेकडो व्यतिपेक्षा प्रोत्साहीत करणारी एक व्यक्ती सोबत असवी जी आयुष्यात सव नकारात्मकतेला पुढून उरले पण यासाठी स्वतःवर विश्वास दुसायावर विश्वास असणे महत्त्वाचे आहे. जीवनात काही गोष्टी संयम बाळगुन करावयाच्या असेल तर स्वतःवर कायम विश्वास ठेवणे फार गरजेचे आहे. आपल्या विचारामध्ये, स्वप्नामध्ये हरवुन गेलेल्या व्यक्तीच्या गर्दीत एकांकी वाटू नये यासाठी स्वतःवर, इतरावर, कुटुंबातील सदस्यावर व स्वतः च्या व्यक्तीवर विश्वास बाळगणे, ठेवणे आदाराणे संयमाने वागेणे हेच आनंदमययुक्त जीवनाचे खरे गणीत आहे. पण, विश्वास हा माणुसकीला धरून असावा त्यामुळे आणखण गुंतागुंत होत नाही. स्वतःच्या मर्जीने असे केलेल्या कामावर कार्यावर थोडाफार विश्वास ठेवल्यास स्वतःलाच त्याची यश प्राप्ती झाल्याशिवाय राहणार नाही आपल्याला वैभवाच्या पिखरावर जात असताना आपल्या स्वतःच्या व्यक्तीवर खाया अर्थाने विश्वास ठा ठेवावाच लागेल भविष्यात संयम आणि विश्वास एकत्र नांदले तर स्वतःच्या व इतरांच्या आयुष्यात आनंदीकी पर्वणी यायला वेळ लागणार नाही हे मात्र वेढेचे खरे! यासाठी आपण ईश्वराचे आभार मानायला हवे कि ज्यांनी हा देह पृथ्वीस्थलावर चांगले करण्यासाठी पाठविला ? माणसाचे वागणे नितळ असली की, त्याच प्रतिबिंब कुठेही आणि कितीही गर्दी असली तरी उडुनच दिसत. पण, यासाठी विश्वास या गोष्टीवर अपार श्रद्धा बाळगल्यास मन आनंदीत होते. अर्थातच, आनंदी राहण्यासाठी पैषाने कमविलेल्या वस्तुपेक्षा स्वभावाने कमाललेली माणसे जास्त सुख देतात हेच विश्वास ठेवल्याचे खरे यथ आहे असे म्हणता येईल.

व्यतिमत्तः चांगले व्यतिमत्त, स्वभाव हा आनंदनाशकी मोठे अस आनंद आहो. तो त्यालाच मिळतो ही जो स्वतःला

विरहून इतरांना आनंदीत करतो हेच व्यतिमत्व विकासासाठी पायाभरणी करून मम यषाकडे रूकेन आनंदाचे दर नहेमी उघडत असतो. पण शरीर सुंदर असले किंवा नसेल, मात्र शब्द आणि मम, स्वभाव व्यतिमत्व शुध्द असायला हवे. कारण, माणसाची सवय आहे की, तो चेहरा लवकर विसरतो पण शब्द आणि चांगले मम, व्यतिमत्व कधीच विसरत नाही. हाच चांगुलपणाचा मार्ग जिवनात मानाची बाळगल्यास यषाचे क्षेत्रफळाचा प्रवास करता येईल. व्यक्तिमत्वात नहेमी खरेपणा अर्थाने आवष्यक आहे तोच ध्येयपर्यंत आपल्याला खाया अर्थाने पोहचु शकतो यासाठी व्यतिमत्वाचा विकास, सवय, चारित्र्य, समान, हरवेपण, त्याग, संयम या विविधांगी गोष्टींचा संग्रह ठेवणे अत्यंत गरजेचा आहे तरच चांगला विकास साधुन आपण सर्व विकासाच्या दिशेने जाण्यास सक्षम असु. कारण माणुस कळयला माणुसकी लागते. चांगल जगाल्याला सुंदर विचार लागतात. भरभरूण जगाल्याला पैसा नाही, जगाल्या लागत हेच सुखी आणि व्यक्तीमत्व विकास आणि चांगल्या विचाराचे खाया अर्थाने एक प्रकारचे आयुष्याचे समीकरण आहे. पाठीवरचाच म्ळोपेक्षा मनावरचं ओझ नेहेमी जड असतं... ते हलकं करायचं म्हटलं की, झेलणारा देखील तितकाच आपलासा असावा लागतो. तरच आनंदी सुखी जीवनाचे चाक्रे समांतररित्या पट्टे-पट्टे चालत राहणार हाच सुखी जीवनाचा प्रवास म्हणता येईल. जीवनात सुख दुःखाच्या खडतर वाटेकडून जाताना माणूस मिळवयाचे असतात, शत्रु वजा करायचे असतात, सुखानी जाण्याचे असते दुःखानी भागायचे असते, त्यामधुन उरते, ती बाकी म्हणजे जीवनावे, आयुष्याचे खरे समाधान हेच जीवन प्रवासाचे खरे सोबती असतात.

जात जाता... आपल्याला यषस्वी जीवनाची वाटचाल करताना वेळ पैसा, समय, विष्वाअ आणि व्यतिमत्व हे स्वभाव इत्यादी विविधांगी अनुमत्य घटकांदेखे जातीय लक्ष देणे म्हत्वाचे आहे. तरच सुखी जीवनाचे स्वन साकार करता येईल. जीवन सुंदर आहे त्याची सुंदरता कायम ठेवण्यासाठी स्वतःचा स्वभावाने, व्यतिमत्वाने अधिक सुंदर करू शकतो यासाठी संयम हळवेपण, त्याग, मानसिकता, आदर सन्मान, दसाचा विचाराचे समर्थन, स्वतःच्या व्यक्तिसौबत चर्चा तसेच आचार विचाराचे मंथन या विविध गोष्टी स्वतः सोबत बाळगल्या की, जीवनातील यष आपलेच आहे, असे समजावे. परिस्थिती प्रमाणे बदलणारी माणसे सांभाळण्यापेक्षा, अपस्थिती बदलविणारी माणसे सांभाळू... आयुष्यात कधीही रयष असु अनुभावयाला मिळणार नाही तसेच जलद गतीने मिळणारे यष अहंकार निर्माण करतात तर उर्षा मिळणारे यष आपलं व्यतिमत्व तयार करतं. स्वतःसोबत जेव्हा दुसाच्याला मानाचा देखील जेथे विचार केला जातो, तिथेच स्वतःच्याच सुंदर नात तयार होतं. हेच वास्तव ज समुध्द जीवनाचे कांड तसेच अमल्य धटक आहे. असे म्हणणे रास्त ठरेल!

: शब्दांकन :
विजय सीताराम सोनारघरे
२४, उदयनगर, नागपूर
मो.नं. ९३२५७३३८३६

लक्ष्मीपूजन करण्याची पद्धत आणि महत्त्व

आश्विन अमावास्याच्या, म्हणजेच लक्ष्मीपूजनाच्या दिवशी सर्व मंदिरांत, दुकानांत, तसेच घराघरांत श्री लक्ष्मीपूजन केले जाते. आश्विन अमावास्याचा हा दिवस दीपावलीचा एक महत्त्वपूर्ण दिवस मानला जातो. सामान्यतः अमावास्या हा अशुभ दिवस म्हणून गिणिला आहे; परंतु दीपावलीतील ही अमावास्या सरद पौर्णिमा अर्थात कोजागिरी पौर्णिमेप्रमाणेच नृत्यायनकारी आणि समृद्धिदाक आहे. या दिवशी श्री लक्ष्मीपूजनासोबत अलक्ष्मी निःसारणही केले जाते. लक्ष्मीपूजनाच्या दिवशी करावाय्याच्या कृतीमागील पाप्मा या लेखातून घातून घेऊन.

१. इतिहास
लक्ष्मीपूजनाच्या दिवशी श्रीविष्णूने लक्ष्मीसह सर्व
देवांना बळीच्या कारागृहातून मुक्त केले आणि
नंतर ते सर्व देव क्षीरसागरात जाऊन झोपले, अशी
कथा आहे.

२. सण साजरा करण्याची पद्धत
पातःकाळी मंगलस्नान करून देवपूजा, दुपारी
वाणेश्राद्ध अन् ब्राह्मणभोजन आणि प्रदोषकाळी
ततापल्लवीनी सुशोभित केलेल्या मंडपात लक्ष्मी,
वीण्यु इत्यादी देवता आणि कुबेर यांची पूजा, अरु
लक्ष्मीपूजन या दिवसाचा विधी आहे.
लक्ष्मीपूजन करताना एका चौरंगावर अक्षतांचे अष्टद
कमल किंवा स्वस्तिक काढून त्यावर लक्ष्मीच्या मूर्ती

स्थापना करतात. काही ठिकाणी कलशावर ताम्हें ठेवून त्यावर लक्ष्मीच्या मूर्तीची स्थापना करतात. लक्ष्मीजवळच कलशावर कुबेराची प्रतिमा ठेवतात. लक्ष्मीच्या घालून लक्ष्मी आदी देवतांना लवंग, वेलची आणि साखर घालून तयार केलेल्या गायीच्या दुधाच्या चव्हाच्या नैवेद्य दाखवतात. धने, गूळ, साळीच्या ताह्या, बत्तासे इत्यादी पदार्थ लक्ष्मीला वाहून नंतर भ्रासेष्टनां वाटतात. मग हातातील चुडीने पितृमार्गदर्शन करतात. ब्राह्मणांना आणि अन्य क्षुधाप्रीडितांना भोजन करतात. रात्री जागरण करतात.

नक्षत्रीपूजनासाठी आवश्यक साहित्य उपलब्ध झाले आहे, तर जेवढे उपलब्ध आहे, त्या साहित्याचा वापर करून आवश्यक पूजाविधी करावा. बत्तासे आदी साहित्याचा वापर करून मिळाल्यास, देवाला घरातील तूपसाखर, गूळसाखर, चणे, केंवा एखादा गोड पदार्थ यांचा नेवैद्य दाखवावा.

तथस्मिन् कुणाकडे वास करते ?
आश्विन अमावास्येच्या रात्री जागरण करतात. पुराणां
असे सांगितले आहे की, आश्विन अमावास्येच्या रात्री
तथस्मिन् सर्वत्र संचार करते आणि आपल्या निवासाला
योग्य असे स्थान शोधू लागते. जिथे स्वच्छता, शांतता
आणि रसिकता आढळते, तिथे तर ती आकर्षित होतेच.
अश्विनच्या ज्या घरात चारित्र्यवान, कर्तव्यदक्ष, संयम
पूर्ण, निर्भय, देवभक्त, तसेच क्षमाशील पुरुष आणि गुणवान
असे पतिव्रत स्त्रिया असतात, त्या घरी वास्तव्य कर
तथस्मिन्मीला आवडते.

३. लक्ष्मीपूजनच्या दिवसाचे महत्त्व
मामा-नृत्यः अमावास्या हा अशुभ दिवस म्हणून
मानितला आहे; पण त्याला अपवाद या अमावास्याचे
आहे. हा दिवस शुभ मानला आहे; पण तो सर्व कामां
साठी; म्हणून या दिवसाला शुभ म्हणण्यापेक्षा आनंद
दिवस म्हणणे योग्य !

४. श्री लक्ष्मीदेवीला करावायची प्रार्थना
मा-खर्चाच्या हिशोबाची वही लक्ष्मीसमोर ठेवायची
आणि प्रार्थना करावची, हे लक्ष्मी, तुझ्या आशीर्वादा
मेळालेल्या धनाचा उपयोग आम्ही सत्कार्यासाठी
ऐवजी ईश्वरी कार्य म्हणून केला आहे. त्याचा ताळमेळ
करून तुझ्यासमोर ठेवला आहे. त्याला तुझी संमती आहे
तु. तुझ्यापासून मी काही लघ्वर्णू नेवू शकत नाही. जर
तुझा विनियोग योग्य प्रकारे केला नाही, तर तू माझ्या
वर्णवळून निघून जाशील, याची मी सतत जाणीव ठेवत
येव्हा हे लक्ष्मीदेवी, माझी खर्चाला संमती देण्यासाठी
करावातवावळ तू माझी शिफारस कर; कारण तुझ्या

शिफारशीशिवाय तो त्याला मान्यता देणार नाही. पुढील वर्षीही आमचे कार्य सरलीत पार पडू दे

५. लक्ष्मीपूजनाच्या दिवशी रात्री केर का काढतात ?
अलक्ष्मी निःसारण

महत्त्व : गुण निर्माण केले तरी दोष नाहीसे झाले, तरच गुणांना महत्त्व येते. येथे लक्ष्मीप्राप्तीचा उपाय झाला, तसेच अलक्ष्मीचा नाशही झाला पाहिजे; म्हणून या दिवशी नवीन केरसुणी विकत घेतात. तिला लक्ष्मी म्हणतात.

कृती : मध्यरात्री नवीन केसुणीने घरातील केस सुपात भरून तो बाहेर टाकावा, असे सांगिलेले आहे. याला अलक्ष्मी (कचरा, दारिद्र्य) निःसारण म्हणतात. एवढी कधीही रात्री घर झाडणे वा केर टाकणे करायचे नसते. फक्त या रात्री ते करायचे असते. कचरा काढतांना सुपे आणि दिमडी वाजवूनही अलक्ष्मीला हाकलून लावातात.

६. लक्ष्मीची पूजा करतांना अक्षतांचे अष्टदल कमल किंवा स्वस्तिक का काढावे ?

आश्विन अमावास्याच्या दिवशी केल्या जाणाऱ्या श्री लक्ष्मीपूजाच्या वृत्ति अक्षतांनी बनवलेले अष्टलक्ष्मीपूजा स्वस्तिक यांबरोबर श्री लक्ष्मी स्थाना केली जाते. सर्व देवतांची पूजा करताना त्यांना अक्षतांचे आसन दिले जाते. अन्य देवतांच्या तुलनेत श्री लक्ष्मीदेवीचे तत्त्व अक्षतांमध्ये ५ ठेके जास्त प्रमाणात आकृष्ट होते; कारण अक्षतां श्री लक्ष्मीच्या प्रत्यक्ष समुगुण गुणात्मक, म्हणजेच संपन्नतेच्या लहरी आकृष्ट करणाऱ्या क्षमता असून. अक्षतांमध्ये तारक आणि क्षमता लहरी ग्रहण करून त्यांचे संचाण करणाऱ्या क्षमता असल्याने लक्ष्मीची पूजा करताना अक्षतांचे अष्टलक्ष्मीपूजा स्वस्तिक काढावे. स्वस्तिकामध्ये निर्गुण तत्त्व जागृत करणाऱ्या क्षमता असल्याने श्री लक्ष्मीच्या आमासाच्या स्वरूपात स्वस्तिक काढावे.

७. **लक्ष्मी चंचल आहे, असे म्हणण्याचे कारण**
एखाद्या देवतेची उपासना केली की, त्या देवतेचे तत्त्व उपासकाकडे येते आणि त्यामुसार लक्षणे दिसतात. उदा. श्री लक्ष्मीची उपासना केली की, धनप्राप्ती होते. उपासना कमी झाली, अहं जागृत झाला की, देवतेचे तत्त्व उपासकाला सोडून जाते. अशाच कारणांमुळे श्री लक्ष्मी उपासकाला सोडून जाते. तेव्हा स्वतःची चूक मान्य न करता व्यक्ती म्हणते, लक्ष्मी चंचल आहे. येथे लक्ष्मत घेण्यासारखे सूत्र हे की, लक्ष्मी चंचल असती. तार तने विविष्णूचे चरण केव्हाच सोडून दिले असते. परात्पर गुरु ङी. जयेंत आवडले
संदर्भ : समातन संस्थेचा ग्रंथ सण, धार्मिक उत्सव आणि व्रत
संकलन : **सौ. अंजली पाध्ये, नागपूर**
संपर्क : ९९७५५५ ३६९०६

महासागर

दो

स्तानो, उपवासाला साबुदाण्याची खिचडी बनवली जाते. हा झटपट होणारा पदार्थ आहे. पण प्रत्येक वेळी साबुदाणा खिचडी खाऊन खूप कंटाळा येतो. उपवासाचे इतर पदार्थ वेळखाऊ असतात. अशावेळी झटपट होणारी साबुदाणा भेळ ट्राय करून बघा.

सामग्री: अर्धा कप साबुदाणा, एक बटाटा, दाण्याचं कूट एक चमचा, थोडे काजू, एक चमचा लिंबाचा रस, सैंधव मीठ, दोन चमचे शेंगदाणा

मस्त साबुदाणा भेळ

तेल, बटाट्याचा फराळी चिवडा, चिरलेली कोथिंबिर.

कृती: साबुदाणा धुवून दोन ते तीन तास भिजवून ठेवा. बटाट्याचे छोटे तुकडे करून घ्या. आता गॅसवर कढई ठेवा. त्यात तेल घाला. तेल थोडं गरम झाल्यावर त्यात बटाटे

घालून सोनेरी रंगावर तळून घ्या. काजूचे तुकडे करून घ्या. आता कढईत काजूचे तुकडे आणि शेंगदाणे घालून तळून घ्या. बटाटे, काजू आणि शेंगदाणे एका भांड्यात काढून ठेवा. आता याच तेलात साबुदाणा परतून घ्या. आता हा साबुदाणा भांड्यात काढा. त्यात तळलेले बटाटे, काजू आणि शेंगदाणे घाला. चवीनुसार मीठ घाला. त्यात बटाट्याचा चिवडा घालून हलवून घ्या. वरून कोथिंबिर घाला. आता लिंबाचा रस घालून मिक्स करा. यात डाळिंबाचे दाणेही घालता येतील. >

शेर की जुबानी

एक परवाह ही बताती है कि ख्याल कितना है, वरना कोई तराजू नहीं होता, रिश्तों में।

जिंदगी गुजर जाए, पर दोस्ती कम ना हो, याद हमें रखना चाहे पास हम ना हो।

काश दिल की आवाज में इतना असर हो जाए, हम याद करें और उसको खबर हो जाए।

...अन्यथा लवकर म्हातारे व्हाल

दो

स्तानो, व्यायामामुळे तुम्ही तंदुरुस्त होता. वय वाढण्याची प्रक्रिया मंदावते. सकाळी छान ताजंतवानं वाटतं. हे जरी खरं असलं तरी काही चुकांमुळे तुम्ही खूप लवकर म्हातारे दिसू लागता. व्यायाम करताना कोणत्या चुका होतात ? जाणून घेऊ.

* व्यायाम करताना शारीरिक स्थितीचा विचार करा. जीममध्ये व्यायाम करताना चुकीच्या पद्धतीने उभं राहिल्याने, वाकल्याने तुम्हाला त्रास होऊ शकतो. यामुळे पाठीच्या कण्याला बाक येतो. मग तुम्ही वाकून चालू लागता. हे टाळण्यासाठी व्यायाम करताना शरीराच्या स्थितीकडे लक्ष घा. चुकीच्या शारीरिक स्थितीमुळे तुम्ही म्हातारे दिसू लागता.

* काडिओ हा खूप चांगला व्यायामप्रकार असला तरी त्याच्या अतिरेकाने शरीराचं नुकसान होऊ शकतं. विशिष्ट व्यायामांनंतर हाड आणि स्नायूंना पुरेसा व्यायाम मिळाला नाही तर त्यांच्या कार्य मंदावतं. तसंच १८ ते ५० या वयोगटातल्या व्यक्तींनी वेट लिफ्टिंग आणि स्ट्रॅथ ट्रेनिंग करावं, असं एक संशोधन सांगतं. स्ट्रॅथ ट्रेनिंगमुळे स्नायूंना बळकटी मिळते. शिवाय कॅलरीही खर्च होतात.

* 'हाय इंटेन्सिटी इंटरवल ट्रेनिंग' गरजेचं आहे. या व्यायामामुळे वय वाढण्याची प्रक्रिया मंदावते. शारीरिक क्षमताही वाढते. या सगळ्यामुळे आपण बराच काळ तरुण रहातो.

* शरीर ताणण्याच्या व्यायामाकडे दुर्लक्ष करू नये. व्यायामाआधी आणि नंतर शरीर ताणायला हवं. शरीर ताणण्याचे व्यायाम केले नाहीत तर स्नायू आणि त्यातल्या टिश्यूवर आकारण ताण येतो. तसंच या व्यायामामुळे शरीर लवचिक होतं आणि व्यायाम करताना त्रास होत नाही.

* सतत जीममध्ये व्यायाम करत राहिल्याने आपण तंदुरुस्त राहू हा समज चुकीचा आहे. व्यायामाप्रमाणेच शरीराला विश्रांतीचीही गरज असते. स्नायूंची झीज भरून काढण्यासाठी शरीराला वेळ देणं गरजेचं आहे. त्यामुळे एखादा दिवस विश्रांती घ्या. >

सुजीतकुमारच्या यशाची सांगीतिक किनार

बि

हासमधील सुजीत कुमार यांनी फक्त ५० हजार रुपयांमध्ये मेहनतीने आणि आवडीने संगीतजगतात ठसा उमटवला आहे. सुजीतने छोट्या गुंतवणुकीतून स्टुडिओ सुरू केला होता. पुढे धाडसाने आणि समर्पणभावनेतून काम केल्यामुळे त्याचा हाच 'राधिका स्टुडिओ' कोसी प्रदेशातील एक प्रसिद्ध नाव बनले आहे. हा स्टुडिओ सुजीतची यशगाथाच नाही तर अनेक तरुण प्रतिभावान कलाकारांच्या स्वप्नांना एक व्यासपीठदेखील प्रदान करतो.

सुजीतला लहानपणापासूनच संगीताची आवड आहे. संगीत शिकण्यासाठी त्याने अनेक राज्यांमध्ये प्रवास केला आहे. त्याला नवोदित कलाकारांना शिकवू शकेल अशा एका स्टुडिओच्या उभारणीची आस होती. परंतु निधीअभावी

स्टुडिओ उघडण्यात अडचणी आल्या. कसेबसे ५५ हजार रुपये उभे करता आले. मात्र स्थानिक कलाकारांसाठी आज हाच स्टुडिओ वरदान ठरला आहे. सहस्रा येथील नया बाजार बायपास रोडवर असणारा हा स्टुडिओ अनेकांना घडवतो. येथे केवळ हजार रुपयांमध्ये गाणे रेकॉर्ड करता येते तर नवीन स्वर तयार करण्यासाठी तीन हजार रुपये खर्च येतो. कोसी प्रदेशात असा परवडणारा स्टुडिओ दुर्मीळ म्हणावा लागेल. जिल्ह्यातील हा पहिलाच असा स्टुडिओ आहे जिथे उच्च दर्जाच्या रेकॉर्डिंगसोबतच नवीन कलाकारांना योग्य दिशा दिली जाते.

आपल्या वाटचालीबद्दल सुजीत म्हणतो, कलाकारांच्या कौशल्यांना चालना देणे आणि त्यांना देशात तसेच परदेशात ओळख मिळवून देणे हेच माझे उद्दिष्ट आहे. या स्टुडिओने अनेक लहान-मोठ्या गायकांना संधी दिली असून ते संगीत जगतात नाव चमकवत आहेत. सुजीत आता कोट्यवधी रुपयांच्या मालमत्तेचा मालक आहे. स्वाभाविकच तो अनेकांसाठी एक उदाहरण बनला आहे. सुरुवातीच्या काळात त्याने अनेक अडचणींचा सामना केला पण धैर्याने व्यवसायात झेप राहिली. आज त्याने अनेक ठिकाणी जमीन खरेदी केली असून एक आलिशान घरदेखील बांधले आहे. >

टेक्नो टॉक

राऊटरचा वेग वाढवायचाय ?

आजकाल प्रत्येक घरात वाय-फाय राउटर असतो; परंतु इंटरनेट स्पीडबद्दल तक्रारीही बऱ्याच असतात. इंटरनेट स्पीड कमी झाल्यास व्हिडीओ स्ट्रीमिंगमध्ये व्यत्यय येणे, वेबपेज उघडण्यास विलंब आणि वांरवार नेटवर्क डिस्कनेक्ट होणे आदी समस्या सतावतात. बऱ्याचदा लोक कंपनीची सेवा चांगली नाही... असे म्हणत वैयागतात. परंतु यामागील खरे कारण घरात चुकीच्या ठिकाणी राउटर ठेवणे आणि त्याच्या जवळ ठेवलेल्या वस्तूंमध्येही दडलेले असू शकते. वाय-फाय रेडिओ वेक्सवर काम करतो. त्यामुळेच राउटरजवळ मोठे आरसे असतील तर सिग्नल रिफ्लेक्ट होऊ शकतात आणि दिशा बदलून कव्हेरेज कमी होते. त्याचप्रमाणे लोखंड-स्टीलदेखील रेडिओ वेक्सना ब्लॉक करतात. अशा वस्तू जवळ असल्यास नेटवर्क कमकुवत होते. हे लक्षात घेता राउटर कधीही काचेच्या किंवा धातूच्या वस्तूजवळ ठेवू नये. स्पीकर्स, माऊस, की बोर्ड सारख्या ब्लूटूथ डिवाइसेसचाही वाय-फायवर परिणाम होतो. ब्लूटूथ आणि वाय-फाय दोन्ही २.४ गीगाहर्ट्झ फ्रिक्वेन्सीवर चालतात. त्यामुळे वायफाय स्पीडमध्ये व्यत्यय वाढतो आणि इंटरनेटचा वेग कमी होतो. हे टाळण्यासाठी ब्लूटूथ गॅझेट्सपासून राउटर काही अंतरावर ठेवणे चांगले. >

करिअरसाठी योग्य कोर्स निवडा

क

रिअरसाठी किंवा शिक्षणासाठी मुख्य अभ्यासक्रमाबरोबर पूरक प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम निवडताना काही गोष्टी लक्षात ठेवा.

* स्पष्ट उद्देश ठरवा : तुम्हाला कोर्स नोकरीसाठी, व्यवसायासाठी की ज्ञानासाठी निवडायचा आहे हे उद्देश स्पष्ट असेल तर योग्य कोर्स निवडणे सोपे जाते.

* संशोधन करा : तुमच्या इंटरस्टमध्ये सध्या कोणत्या कौशल्यांची मागणी आहे ते पाहा. (उदा., डेटा नालिटिक्स, डिजिटल मार्केटिंग, वेब डेव्हलपमेंट, प्रोजेक्ट मॅनेजमेंट, कोडिंग, ग्राफिक डिझाइन इ.). त्यानुरूप प्रसिद्ध आणि विश्वासार्ह संस्थांचे अभ्यासक्रम शोधा.

* आढावा घ्या : आधीच्या विद्यार्थ्यांचे रिव्ह्यूज वाचून कोर्सची गुणवत्ता समजून घ्या. कोर्समध्ये प्रत्यक्ष काय शिकवले जाणार आहे

ते सिलॅबसवरून तपासा. * वेळेचे व्यवस्थापन : कोर्ससाठी आठवड्यातून किती तास घालू ते आधीच ठरवा. एक नियमित वेळापत्रक बनवा आणि त्याच्याशी जुळवून घ्या. * सक्रिय सहभाग : व्हिडिओ पाहून कोर्स पूर्ण करू नका. प्रॅक्टिकल साइटमेंट्स, क्विझ आणि फोरममध्ये सक्रियपणे भाग घ्या. हे शिकण्याच्या प्रक्रियेसाठी खूप महत्वाचे आहे. * प्रमाणपत्राचा योग्य वापर करा : अभ्यासक्रम पूर्ण झाल्यावर मिळालेले सर्टिफिकेट लिंकडेन प्रोफाइलवर जोडा. इंटरव्ह्यूदरम्यान तुम्ही हे नवीन कौशल्य शिकल्याचा उल्लेख करू शकता. >

इन्स्टाग्रामचे मॅप फीचर

इं

स्टाग्रामने भारतीय वापरकर्त्यांसाठी एक नवे आणि रोमांचक मॅप फीचर आणले आहे. ते रिअल टाइम लोकेशन शेअर करण्याची सुविधा देते. हे फीचर ऑगस्टमध्ये जागतिक स्तरावर लॉन्च झाले होते. आता ते भारतातही उपलब्ध आहे. हे फीचर तुम्हाला जवळपासच्या पाट्या, कार्यक्रम आणि ट्रेंडिंग ठिकाणांची माहितीही देईल.

या मॅपद्वारे तुम्ही कॅफे, लोकप्रिय ठिकाणे किंवा मित्रांच्या प्रवासाशी संबंधित पोस्ट, रील्स व स्टोरीज पाहू शकता. उदाहरणार्थ, तुमच्या शहरात कोणत्या ठिकाणी खास प्रोग्राम होत आहेत किंवा कोणती जागा ट्रेंडिंग आहे, याची रिअलटाइम माहिती इथे मिळेल. हे फीचर स्नॅपचॅटप्रमाणेच आहे; पण इंस्टाग्रामने यात काही खास वैशिष्ट्ये जोडली आहेत. अर्थात हे गुगल किंवा ऑपल मॅप्ससारखे नेव्हिगेशनसाठी नाही तर इंस्टाग्राम अॅपमधील एक स्वतंत्र फीचर आहे.

गोपनीयतेच्या दृष्टीने इंस्टाग्रामने यात विशेष काळजी घेतली आहे. डीफॉल्ट सेटिंगनुसार लोकेशन शेअरिंग बंद असते. तुम्हाला ते स्वतःच काळू करावे लागेल. त्याचबरोबर एक इंडिकेटर तुम्हाला लोकेशन शेअर होत आहे की नाही हे दाखवेल; पण लक्षात ठेवा एकदा लोकेशन शेअरिंग सुरू केले तर ते बंद करेपर्यंत सुरू राहील.

या फीचरमुळे इंस्टाग्रामचा अनुभव मजेदार तर होणारच आहे; पण एक छोटीशी चूकही तुम्हाला महागात पडू शकते हे लक्षात घ्यायला हवे. लोकेशन सेटिंग सुरू करताना चूक झाली तर तुमची माहिती नको त्या कनेक्शनसोबतही शेअर होऊ शकते. त्यामुळे गोपनीयतेची काळजी घेण्यासाठी सेटिंग्ज तपासायला विसरू नका. >

स्मार्ट टॉक

...तरी कॉल करता येणार

'भारत संचार निगम लिमिटेड' (बीएसएनएल) ने ग्राहकांसाठी एक आकर्षक आणि नावीन्यपूर्ण सेवा सुरू केली आहे. 'व्हीओवायफाय कॉलिंग' ने आता 'बीएसएनएल' ग्राहकांना मोबाइल नेटवर्क नसतानाही 'वायफाय' किंवा ब्रॉडबैंडच्या मदतीने स्पष्ट आणि अखंडित कॉलिंगचा अनुभव घेता येणार आहे. ही सेवा सध्या दक्षिण आणि पश्चिम भारतातील ग्राहकांसाठी उपलब्ध असून लवकरच देशभरात त्याचा विस्तार होणार आहे. विशेष बाब म्हणजे ही सेवा सर्व बीएसएनएल ग्राहकांसाठी पूर्णपणे मोफत आहे. 'बीएसएनएल'ने २५ व्या वर्षापनदिनानिमित्त ही सेवा सुरू केली आहे. दूरसंचार विभागाचे सचिव नीरज मिसल यांनी नुकतेच या सेवेचे सॉफ्ट लॉन्च केले. 'व्हीओवायफाय' सेवेमुळे ग्राहकांना घरात किंवा कमी नेटवर्क असणाऱ्या भागातही वायफायद्वारे कॉल करता येणार आहे. यासाठी फक्त 'व्हीओवायफाय' सपोर्ट करणारा स्मार्टफोन आवश्यक आहे जो बहुतांश आधुनिक ॲंड्रॉइड आणि आयफोनमध्ये आधीपासून उपलब्ध असतो. 'बीएसएनएल'ने याशिवाय देशभरात फोर जी नेटवर्कचा विस्तारही केला आहे. कंपनीने एक लाखांहून अधिक मोबाइल टॉवर्स उभारले असून आणखी ९७ हजार पाचशे टॉवर्स उभारण्याची योजना आहे. मुंबईत फोर जी आणि ई-सीम सेवाही सुरू झाल्या आहेत. या सर्व घडामोडी 'बीएसएनएल'ला जिओ, एअरटेल आणि व्होडाफोन-आयडियासारख्या खासगी कंपन्यांशी स्पर्धा करण्यासाठी तयार करत आहेत. >

स्टाईल मंत्रा

दादी कोरण्याबरोबरच रंगसंगतीलाही प्राधान्य

सणासुदीच्या हंगामात तरुणांचे एकमेव आकर्षण केवळ पोशाख, शूज आणि बाईक नाहीत. सध्या दादीची फॅशन प्रचलित आहे. विविध सलूनमधील तरुण हेअरस्टाइलसह वेगवेगळ्या दादीच्या लूकवर लक्ष केंद्रित करत आहेत. आजकाल तरुणांना दादीचे विंटेज किंवा व्ही-आकार आवडतात. खरं तर, ही शैली जुन्या काळातील राजे आणि सम्राटांशी जोडली जात आहे. या शैलीमध्ये, दादी हनुवटीवर अधिक ठळकपणे दिसते तर चेहऱ्याच्या उर्वरित भागावर कमी दिसते. यात बरगंडी आणि सोनेरी कलरिंगला प्राधान्य दिले जात आहे. तरुण दादीच्या मऊपणावर लक्ष केंद्रित करत आहेत. दादी मऊ ठेवण्यासाठी तरुणांनी स्मूथिंग आणि स्टायलिंग उत्पादने वापरण्यास सुरुवात केली आहे. यासाठी प्रथिने, सीरम, शॅम्पू, तेल आणि कंडिशनर यासारख्या उत्पादनांचा वापर केला जात आहे. आता दादीचे विशिष्ट शॅम्पू, कंडिशनर आणि कंगव्यांची मागणीही वाढत आहे. दादी राखण्यासाठी तरुण स्पाकडे वळत आहेत. दादीशी जुळणारे हेअरस्टाइलदेखील आकर्षक लूक देण्यास कारक ठरत आहे. >

मी

२८ वर्षांचा तरुण असून गेल्या चार वर्षांपासून रिलेशनशीपमध्ये आहे. आमच्या दोघांच्या नात्यात जातीचा अडसर आहे. आमची जात वेगळी असल्यामुळे तिच्या घरच्यांच्या आमच्या नात्याला विरोध आहे. आमच्या नात्याबद्दल कळल्यानंतर तिच्या घरच्यांची तिच्याशी अबोला धरला आहे. माझ्या घरातून वडिलांचा पाटीबा आहे. पण मैत्रीणीचे पालक खूपच जुन्या विचारांचे असल्याने त्यांनी तिला सक्त ताकीद दिली आहे. माझ्याशी संपर्क ठेवला तर ते तिचं बाहेर जाणंच बंद केलं जाणार आहे. त्यामुळे तिनेही हे नातं संपवायचं ठरवलं आहे.

तिच्या पालकांचा विरोध आहे!

पण आमचं एकमेकांवर खूप प्रेम आहे. एकमेकांपासून दूर जाण्याचा विचार आम्ही करू शकत नाही. अशा परिस्थितीत मी काय करू ? उत्तर : तुमचं नातं खूपच गुंतागुंतीचं होऊन बसलं आहे. अशा परिस्थितीत तिच्या पालकांना समजावून सांगणं गरजेचं आहे. यासाठी कोणीतरी पुढाकार घ्यायला हवा. तुझ्या मैत्रीणीला पालकांशी बोलायची भीती वाटत असेल तर नात्यातल्या काही लोकांना याची जबाबदारी देता येईल. नात्याला असणारा विरोध ही बाब फारच नाजूक आहे. मुलीच्या पालकांचं मन वळवण्यासाठी बरीच मेहनत करावी लागेल. तुम्हाला धीर धरावा लागेल. त्यांची समजूत घालणं नक्कीच सोपं नाही. >

हंपीला जाताय, मग दोन दिवस काढाच

हं

पी इतिहास, शिल्पकला आणि निसर्ग यांचा संगम असणारं अद्भुत स्थळ आहे. इथे सुमारे ३०० पेक्षा अधिक प्राचीन मंदिरे आहेत. पण तुमच्याकडे केवळ दोन दिवसांचा वेळ असेल तर काही निवडक ठिकाणांचं प्लान करा. या स्थळांचे दर्शन तुमचा प्रवास संस्मरणीय बनवतील..

* विरुपाक्ष मंदिर- दिवसाची सुरुवात हंपीतील सर्वात प्राचीन आणि प्रसिद्ध विरुपाक्ष मंदिरापासून करा. येथे लक्ष्मी नावाची हत्तीण आहे, जी भक्तांना आशीर्वाद देते.

* सास्तीवेकाळू गणेश आणि कडेलिकालू गणेश- विरुपाक्ष मंदिराच्या जवळच दोन भव्य गणेश मूर्ती असून त्या दगडात कोरलेल्या आहेत. त्यांची शिल्पकला डोळ्याचं पारण फेडणारी आहे.

* हंपी बाजार आणि मोनोलिथिक नंदी- त्याच भागात तुम्ही हंपी बाजाराचे भगवशेष पाहू शकता. येथे एक भव्य म 'नोलिथिक नंदी (बैल) आहे तो सहज लक्ष

वैधून घेतो. * मातंग हिल (सनसेट पॉइंट)- जेवणांनंतर तुम्ही मातंग डोंगरावर जाऊ शकता. ही १५-२० मिनिटांची चढाण आहे. येथून दिसणारा सूर्यास्त म्हणजे स्वर्गीय अनुभव आहे. येथून दिसणारं संपूर्ण हंपी सोनसळी प्रकाशात न्हालेलं पाहणं तुम्ही कधीच विसरणार नाही. * अंजनाद्री पर्वत- दुसऱ्या दिवशी सकाळी लवकर उठून अंजनाद्री डोंगरावर जा. हे हनुमानाची जन्मभूमी मानला जाते. फक्त १५ मिनिटांत शिखरावर पोहोचता येतं. तिथून दिसणारा सूर्योदय अविस्मरणीय असतो. * विठ्ठल मंदिर आणि रथ- नंतर पहा

फॅशनच्या दुनियेत करिअर करायचं असेल तर योग्य कॉलेज आणि कोर्स निवडणं गरजेचं आहे. र्लॅमर, क्रिएटिव्हिटीसोबतच या क्षेत्रात उत्तम संधी आहेत. इथं डिग्री मिळताच उत्तम प्लेसमेंटची शक्यता असते. फॅशनविश्वामध्ये यश मिळवण्यासाठी केवळ कौशल्यच नव्हे, तर योग्य शैक्षणिक आधारही आवश्यक असतो. ही महाविद्यालयां केवळ सर्जनशील कल्पनांचा वाढवत नाहीत तर व्यावहारिक ज्ञान आणि उद्योग एक्सपोजरदेखील देतात. यामुळेच या कॉलेजांमधून पदवी मिळविणाऱ्या उमेदवारांना नोकरीच्या उत्तम संधी मिळतात. आज अशाच काही शिक्षणसंस्थांची माहिती घेऊ या.

नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ फॅशन टेक्नॉलॉजी (निफ्ट)

'नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ फॅशन टेक्नॉलॉजी' (निफ्ट) ही भारतातील या क्षेत्राशी संबंधित सर्वात प्रतिष्ठेची संस्था आहे. तिचे देशभरात १८ कॅम्पस असून येथे बॅंगलूर ऑफ डिझाइन (बी. डी.एस.), मास्टर ऑफ डिझाइन (एम.डी. एस.) आणि फॅशन मॅनेजमेंटसारखे नानाविध अभ्यासक्रम राबवले जातात. या कॉलेजची फी वर्षाला सुमारे तीन ते सहा लाख रुपये असून

करिअर

निफ्ट प्रवेश परीक्षेच्या आधारे येथे प्रवेश दिला जातो.

एमिटी स्कूल ऑफ फॅशन टेक्नॉलॉजी

'एमिटी स्कूल ऑफ फॅशन टेक्नॉलॉजी' हा एमिटी विद्यापीठाचा एक भाग असून तिथे 'फॅशन डिझाइन' आणि 'फॅशन टेक्नॉलॉजी'चे अभ्यासक्रम राबवले जातात. येथे विद्यार्थ्यांना थिअरी आणि प्रॅक्टिकल या दोन्हीमध्ये प्रावीण्य दिले जाते. या संस्थेची फी वर्षाला सुमारे तीन ते सहा लाख रुपये असून निवड प्रक्रियेत गुणवत्ता आणि मुलाखतीचा समावेश आहे.

पर्ल अकादमी

'पर्ल अकादमी' ही एक अग्रगण्य खासगी फॅशन संस्था असून तिथे फॅशन डिझाइन, कम्युनिकेशन डिझाइन आणि स्टायलिंग यासारखे अभ्यासक्रम आहेत. इथे इंडस्ट्री एक्सपोजर आणि एक्सपर्ट ट्रेनरच्या मदतीने विद्यार्थ्यांना प्रॅक्टिकल नॉलेज मिळते. दरवर्षी सुमारे चार ते आठ लाख रुपये शुल्कदर असून प्रवेश परीक्षा आणि मुलाखतीच्या माध्यमातून येथे प्रवेश दिला जातो. या टॉप महाविद्यालयांमध्ये फॅशनशी संबंधित अभ्यासक्रमांचा कालावधी तीन-चार वर्षे (अंडरग्रेज्युएट) आणि दोन वर्षे (पदव्युत्तर) असा असतो. महाविद्यालयानुसार शुल्काची रेंज वेगवेगळी असते; पण अभ्यासात केलेली ही गुंतवणूक करिअरचा भक्कम पाया रचण्यास मदत करते. पदवी पूर्ण होताच मोठमोठ्या आस्थापनांमध्ये काम करण्याची संधी मिळते. कॉलेजांमध्ये प्रवेश प्रक्रिया ऑनलाइन पद्धतीने पार पडते. संस्थांच्या अधिकृत संकेतस्थळावर सविस्तर माहिती, अर्ज फॉर्म आणि शुल्करचनेशी संबंधित तपशील उपलब्ध आहेत. तुम्ही थेट या गोष्टी पाहू शकतात. >

फॅशनविश्वाची वेधक वाट

फॅशनच्या दुनियेत करिअर करायचं असेल तर योग्य कॉलेज आणि कोर्स निवडणं गरजेचं आहे. र्लॅमर, क्रिएटिव्हिटीसोबतच या क्षेत्रात उत्तम संधी आहेत. इथं डिग्री मिळताच उत्तम प्लेसमेंटची शक्यता असते. फॅशनविश्वामध्ये यश मिळवण्यासाठी केवळ कौशल्यच नव्हे, तर योग्य शैक्षणिक आधारही आवश्यक असतो. ही महाविद्यालयां केवळ सर्जनशील कल्पनांचा वाढवत नाहीत तर व्यावहारिक ज्ञान आणि उद्योग एक्सपोजरदेखील देतात. यामुळेच या कॉलेजांमधून पदवी मिळविणाऱ्या उमेदवारांना नोकरीच्या उत्तम संधी मिळतात. आज अशाच काही शिक्षणसंस्थांची माहिती घेऊ या.

नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ फॅशन टेक्नॉलॉजी (निफ्ट)

'नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ फॅशन टेक्नॉलॉजी' (निफ्ट) ही भारतातील या क्षेत्राशी संबंधित सर्वात प्रतिष्ठेची संस्था आहे. तिचे देशभरात १८ कॅम्पस असून येथे बॅंगलूर ऑफ डिझाइन (बी. डी.एस.), मास्टर ऑफ डिझाइन (एम.डी. एस.) आणि फॅशन मॅनेजमेंटसारखे नानाविध अभ्यासक्रम राबवले जातात. या कॉलेजची फी वर्षाला सुमारे तीन ते सहा लाख रुपये असून

करिअर

निफ्ट प्रवेश परीक्षेच्या आधारे येथे प्रवेश दिला जातो.

एमिटी स्कूल ऑफ फॅशन टेक्नॉलॉजी

'एमिटी स्कूल ऑफ फॅशन टेक्नॉलॉजी' हा एमिटी विद्यापीठाचा एक भाग असून तिथे 'फॅशन डिझाइन' आणि 'फॅशन टेक्नॉलॉजी'चे अभ्यासक्रम राबवले जातात. येथे विद्यार्थ्यांना थिअरी आणि प्रॅक्टिकल या दोन्हीमध्ये प्रावीण्य दिले जाते. या संस्थेची फी वर्षाला सुमारे तीन ते सहा लाख रुपये असून निवड प्रक्रियेत गुणवत्ता आणि मुलाखतीचा समावेश आहे.

पर्ल अकादमी

'पर्ल अकादमी' ही एक अग्रगण्य खासगी फॅशन संस्था असून तिथे फॅशन डिझाइन, कम्युनिकेशन डिझाइन आणि स्टायलिंग यासारखे अभ्यासक्रम आहेत. इथे इंडस्ट्री एक्सपोजर आणि एक्सपर्ट ट्रेनरच्या मदतीने विद्यार्थ्यांना प्रॅक्टिकल नॉलेज मिळते. दरवर्षी सुमारे चार ते आठ लाख रुपये शुल्कदर असून प्रवेश परीक्षा आणि मुलाखतीच्या माध्यमातून येथे प्रवेश दिला जातो. या टॉप महाविद्यालयांमध्ये फॅशनशी संबंधित अभ्यासक्रमांचा कालावधी तीन-चार वर्षे (अंडरग्रेज्युएट) आणि दोन वर्षे (पदव्युत्तर) असा असतो. महाविद्यालयानुसार शुल्काची रेंज वेगवेगळी असते; पण अभ्यासात केलेली ही गुंतवणूक करिअरचा भक्कम पाया रचण्यास मदत करते. पदवी पूर्ण होताच मोठमोठ्या आस्थापनांमध्ये काम करण्याची संधी मिळते. कॉलेजांमध्ये प्रवेश प्रक्रिया ऑनलाइन पद्धतीने पार पडते. संस्थांच्या अधिकृत संकेतस्थळावर सविस्तर माहिती, अर्ज फॉर्म आणि शुल्करचनेशी संबंधित तपशील उपलब्ध आहेत. तुम्ही थेट या गोष्टी पाहू शकतात. >

